

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldno, izvenredne nedelje in prazniki.
 Cena: vsi: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2.—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3.—. Poroke, zaroke 80 K.
 Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2.—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.
 Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knjižna ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 394.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 v Jugoslaviji: celoletno naprej plačan . . . K 300.—
 polletno . . . . . „ 150.—
 3 mesečno . . . . . „ 75.—
 1 . . . . . „ 25.—
 V inozemstvu: celoletno . . . . . K 420.—
 polletno . . . . . „ 210.—
 3 mesečno . . . . . „ 105.—
 1 . . . . . „ 35.—
 Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno 100% po nakazilu.
 Na samo pisemni naročila brez poslatve denarja se ne moreno ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knjižna ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.
 Dopise sprejema le podpisano in zadržano frankovano.
 Rokopisov ne vrača.
 Posamezna številka velja 120 K
 Poštnina plačana v gotovini.

Naša prva dolžnost po aneksiji.

Italijani so Wilsona hudo napadali. Sicer res ni onih hoteli, toda krivico so mu delali. Njegova izjava z dne 8. jan. 1918 o mejah Italije, ki naj se določijo po narodnostni črti, gotovo ni bila vseh Italijanom, ki so se sukali okoli londonskega pakta, all čez leto dni je stal že Wilson na primorsko-notranjskih tleh, in zavržena je bila pravična misel o narodnostni meji. Prve dni maja 1919 so bili pri njem trije slovenski člani pariške delegacije. V razgovoru je povedal precej jasno, da bodo primorski Slovenci prisojeni Italiji. Rekel je, da dobro ve, da na Goriškem, v Istri in na Notranjskem prebivajo Slovenci, ki nečejo ničesar slišati o Italiji, ali to so prirodne meje Italije, tako je izjavil Wilson, razvodje je merodajno, ako pa vedo za kako prirodnejšo mejo, pa naj mu jo povedo. Eden izmed gospodov v deputaciji ga je nato opozoril, da je že Napoleon videl v soški črti prirodno strategično črto za Italijo, na kar je Wilson odvrnil: Jaz nimam Napoleonove moči. Tako je Wilson revidiral svoja načela o samoodločbi narodov, in Italijani naj mu bodo hvaležni, kajti preko njegove črte jim je bilo lahko skočiti in zajeti skoro vse, kar je vseboval londonski pakt.

Mogoče so bile Wilsonove misli poštene in pravične, ko je govoril Evropi iz Washingtona, ali ko se je mudil v Evropi, je zadel na trde sklepe angleško-francosko-italijanske in sam zašel na napačno pot, ki je odjemala pravice šibkemu in jih dajala močnemu v roke, da je razpoglagal s šibkim po svoji volji.
 Spomladi 1919 smo že mogli zaključiti, da bo tekla meja tam nekje pri Postoini. Tako se je zgodilo, ker antanta ima pravico pač na svojem jeziku, udejstvuje pa krivico. Pa Angleži in Francozi nimajo ne časa ne volje, da bi se pečali s par tisočih revnih Slovencev, njim je čisto vseeno, kam spadajo in ker je Italija zahtevala njihovo ozemlje, so privolili zaveznik in s tem je pravde konec. Razblinile so se v nič vse politične in gospodarske obljube malim narodom.

Obrnimo se torej od Angležev in Francozov, pa pustimo sicer že pozabljene Wilsona in nagrnimo se do Italije in Jugoslavije. Tu ostanimo na svojih tleh, pa tu presojamo, kaj treba storiti za bodočnost. Svoj čas smo poročali, kako je italijanski pu-

blicist Mario Nordio v Ljubljani. Zagrebu in Beogradu naletel na odprno razpoloženje napram Italiji. Ugladen srbski politik v Beogradu mu je bil na vprašanje o bodočih odnosih med Jugoslavijo in Italijo pomembno, s finim nasmehom odgovoril, da je odvisno mnogo od tega, kako bo italijanska vlada postopala s svojimi Jugoslovenci. Italija najno potrebuje zlasti gospodarskih zvez z Jugoslavijo, zato hiti s pogajanimi in išče sitkov v svojo korist. Naglašuje potrebo prijateljskih odnosov in medsebojnih vezi. Italija dela tako, ker jej je silno treba Jugoslavije. Okoristiti se hoče z njo kar najizdatnejše. Nastane vprašanje, kako se bo to vršilo? Ali ostane pri okoriščevanju in bo nam odprta pot, da se tudi mi okoristimo z Italijo, ali se okoriščevanje izpridi v izkoriščevanje, da bo nas Italijan izžemal in hodil po ceno blago k nam, delal pri nas za drag zaslužek in nam prodajal svoje izdelke za velik denar?

Kmalu se bodo vršila gospodarska pogajanja in tu se postavi temelj ali za pošteno medsebojno gospodarsko življenje ali za italijansko izkoriščevanje Jugoslavije.

V prvem slučaju pridemo zopet do gospodarskih sitkov z našimi primorskimi brati, v drugem pa bi bila nam in njim vsa gospodarska pot zaprta in gospodarsko poslovanje med Jugoslavijo in Italijo bi urejevali izključno Italijani. Primorski Jugosloven bi bil potisnjen v kot in Italijan bi diktiral vse zveze. Naša beogradska vlada ne sme nikdar pozabiti na primorske Jugoslovence, kakor Italija ni nikdar pozabila pred vojno na Italijane ob naši Adriji in kakor ne pozablja sedaj niu na ono peščico, ki ostane pod Jugoslavijo. Po političnem udarcu v Rapailu ne sme slediti gospodarski udarec, marveč se mora uveljaviti taka pogodba, ki bo sploh koristila Jugoslaviji in ki ne bo stavila zaprek Jugoslovcem tostran in onstran Juljske meje. Gre za gospodarsko bodočnost vse Jugoslavije pa tudi za gospodarsko bodočnost našega življa pod italijansko oblastjo. Beogradska vlada, stori svojo dolžnost!

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Pismo iz Prage.

Praga, koncem febr.
 Z ozirom na potovanje ministra dr. Beneša v Rim, smo nestrupe pričakovali njegov ekspozice o mednarodnem položaju. Spregovoril je o njem obširno, poročajoč naprej o političnih in gospodarskih ciljih svoje poti v Italijo. Pomirljivo je bilo v njegovem govoru, da se je iz nje spoznalo, da je českoslovaško-jugoslovensko-romunski dogovor v mnogem oziru bolj izgotovljen zlasti kar se tiče udeležbe Romunske pri tej mali antanti, kakor je to širša javnost mislila. Z ozirom na nedavno končane dogovore med Italijo in Jugoslavijo, ki pomenijo velik korak naprej proti evropskemu miru, so napoti z veseljem v Italijo, da bo tam utrdil razmerje med Italijo in malo antanto in da bo uredil vse, kar je treba, da se podpiše trgovinska pogodba z našo republiko. Naše razmerje s Francosko je prisrčno in z ozirom na našo zunanjo politiko bo zunanji minister vedno ostal na podlagi zvestobe napram Angliji in Franciji in napram mirovnim pogodbam. Napram Ameriki se trudimo zavzemati stališče, kakršno nam ne narekuje samo hvaležnost, marveč nam jih vsiljujejo tudi veliki svetovni problemi. Obširno je govoril o razmerju napram Avstriji in o možnosti njene priključitve k Nemčiji, izjavljajoč, da stojimo z ozirom na ta vprašanja na stališču mirovnih pogodb. Proti dumajski federaciji v političnem in gospodarskem oziru mora zavzeti naša država lastno interesno stališče. Razložil je nadalje naše razmerje napram Poljski in Rusiji ter govoril o razmerju z Jugoslavijo. Med nami in Jugoslovenci ni nič enega vprašanja, v katerem bi imeli nasprotujoče si interese, nasprotno, kjer se dotika naša politika jugoslovenske, imamo prav enake interese, vsled česar bo v bodočnosti ta složenost naše politike igrala veliko vlogo. Govoril je nadalje o naših odnosih do Grške in do Bolgarske. Bolgarska vlada se silno trudi osvoboditi Bolgarsko velike notranje krize, izzavane od nesrečno nedemokratske politike za časa vojne.

Z vsesternim smo sprejeli šofa vlade te države in se seznanili s smernicami njegove politike, toda v njih zadeve se ne moremo vmešavati. V grško-bolgarskem sporu zavzemamo podobno stališče, kakor v poljsko-ruskem sporu. Z Bolgarsko bomo pričeli skupno delovati samo na gospodarskem in kulturnem

polju. Tenor njegovih besed je bil, da je naša politika politika miru, demokracije in napredka, ki nam edina omogoča notranjo konsolidacijo.

V debati, katere se je udeležila cela vrsta govornikov, je vzbudila posebno pozornost izjava dr. Krauna, ki je v silainih, govorniško dovršenih izjavah v poglavitem obravnaval tema: naše razmerje napram Poljakom, ruski problem in boljševizmo v svojih posledicah napram ruski, evropski, svetovni in naši politiki.

Govorec o naših izjavah na Tešinskem je priznal Poljakom večjo zgačacijsko silo ter razjasnil, kaj je bilo Poljakom v korist in kaj nam na škodo. Opozoril je na nevarnost nemško-ruske zveze za nas in izjavil, da brez konsolidacije Rusije ni konca vojne, niti se ne morejo ustaliti razmere v srednji Evropi. Neprikrito je izpovedal, kako si je predstavljal intervencijo proti proletarski ruski diktaturi. Zai so bili zamujeni ugodni trenutki, tako da si je Lieninova grozoviada opomogla, a nova ugodna prilika se ni nudila. Globoko razočaranje nad tem, kar bi se bilo moralo in moglo zgoditi, a se ni zgodilo, je zvenelo iz njegovih zaključnih besed, ko je naplašal, da bi močel biti mir zagotovljen, da pa smo zamudili priliko. Ne oboje, samo konstatira ter želi, da bi nas mila usoda obvarovala, da svojih grehov ne bomo plačali še dražje, kakor z izgubo Tešinske.

Govor dr. Krauna je izzval dvodnevno debato o mirovnih dogovorih s slovenskega stališča. Pri glasovanju so bili odobreni od českoslovaških strank, izvenredni komuniste, ki so bili proti njim skupaj z nemškimi socialnimi demokrati in z meščanskimi Nemci ter Madžari, ki so pred glasovanjem zapustili zbornice. Mirovni dogovori so bili odobreni s spoči že od senata ter se bodo sedaj, ko jih je odobrila poslanska zbornica, predložili predsedniku Masaryku v potrditev.

O zdravstvenem stanju predsednika krožilo že delj časa precej neugodne vesti, in da niso brez vsake podlage, je razvideti iz tega, da zdravniki sami zahtevajo, da naj predsednik odpoje na daljše bivanje na jug, da se izleči od posledic hripave Glasom zadnjih vesti odpoje predsednik najbrž v kratkem na Kapri.

Pri odobritvi dogovorov o mejah države českoslovaške je podala

poslanska zbornica izjavo o Tešinskem, enako že v senatu sprejeti izjavi. V tej izjavi naglašajo narodno zastopstvo, da se zaveda pravice, katere ima českoslovaška država do Tešinskega, Spiškega in Oravskega ter proglašajo svoje glasovanje glede dogovora o mejah samo za izraz svoje volje storiti vse za zagotovitev svetovnega miru, zlasti miru in reda v Evropi.

Skupni nastop čeških in nemških socialnih demokratov in komunistov je izzval reakcije pri meščanskih strankah. Prvi pojav je ustvaritev enotne fronte čeških in nemških agrarcev z ozirom na gospodarske interese. V svojem komunističnem posvetovanju konstatirali popolno soglasje v vseh življenjskih vprašanjih, tikajočih se poljedelstva vse države. Zadnji politični nastop vseh čeških in nemških socialističnih strank skupaj z komunisti proti poljedelcem je te prilike, da so ustvarili enotno fronto, da zastopajo interese poljedelstva in obrti. Združeni agrarci se zanašajo na podporo poslancev in senatorjev, ki niso naravnost zainteresirani na poljedelstvu, pač pa so za varnost osebe in imetja. Tudi se obračajo proti prevladnim fiskalnim nameram vlade ter proglašajo, da bo vsaka vlada, ki bo skušala vzdržati nemogoče gospodarstvo in bo podlegala diktatu združenih socialistov, našla pri njih odpor. Ni nezanimivo, da je klje po ustvaritvi meščanskega bloka izzval odmev v meščanskih krogih, tako na primer v liberški trgovski zbornici, kjer čutilo potrebo po skupnem nastopu. Tega dogovora, dela bivšega ministra Praska, ki tako kaže svoj vpliv na slabo veselje Svehelov, ni preseljal kot nekako koalicijski, marveč kot združenje na obrano proti socialističnim in komunističnim nameram.

V vprašanju prehrane se bo izvršila pri nas izprememba potomi prehodnega stanja, s katerim bomo prešli do prostega gospodarstva. Ta prehodna oblika bi se tikala žetve iz leta 1921 ter bi prišlo do tega, če bodo imeli poljedelci do konca februarja na prodaj 80 odstotkov predpisane kontingente iz prošle žetve. Ta načrt pa je obenem združen s stabiliziranjem mej v poljedelstvu.

Govorili smo že o akciji Nemcev proti ljudskemu štetju. Kako se bole točnih podatkov štetja, dokazule najbolje to, da se je te dni v Bratislavi vršila madžarsko-nemška agitacija, stremeča za tem, da bi se sabouralo ljudsko štetje. Ta agitacija

Vilko Maz: Pustna nedelja.

Tako gosta megla je bila pritisnila na ulice, da je Simplificij mahoma obstal in začel trudoma ugibati, v katero predmestje ga je pravzaprav zaneslo? Nikjer ni bilo luči, nikjer glasu, samo megla in megla, kamorkoli se je okrenil. Dodobra bi ga osramotil, staro »ljubljsko sraico«, ko bi stopil kdo predenj in dejal: »Za pet litrov, Simplificij, ako mi poveš, v kateri ulici stojiva?«

Pustna nedelja je bila. Pozna noč. Toda siromak si je slovesno zatrljeval, da je trezen, celo tako trezen, kakor že doigo, dolgo ni bil. In kdo bi mu ne verjel, ki pozna Ljubljano in njeno meglo?

Tako je stal Simplificij sredi neprodirne megle in mahoma se mu je zahotelo, da bi si prižgal cigareto. Toda doza je bila prazna in trafike že davno zaprte. Desetkrat pusta se mu je zdelo megla, desetkrat klavrna pustna nedelja.

ste sorte, ki ne pozna huiše stiske, nego je ona, ko duša in srce zaman koprnita po nikotinu, pa ni žive duše na dohled.

Kaj bi? Kam bi? Nenadoma se oglasila nekje v bližini harmonika, oglasila se je kakor zapeljiva sirena na brezbrezurnem morju. Niti trenutke ni pomisljal Simplificij, temveč hlastno je tinal ob zidovju, da se približa kraju, odkoder so prihajali vabljivi zvoki. Ko na je pritipal do vogala, se mu je pokazala v stranski ulici luč, ki je komaj mežikala za gosto megleno zaveso.

»Deo gratias! Rešen sem!« se je globoko oddahnil. Čim bolj se je bližal luči, tem prečnejše je bučala harmonika, hripavo vriskanje se je mešalo s poskočno pesmijo.

Pod svetiljko, ki je stala nad vratmi, se je majala dolga, temna postava kakor pšenični klas v vetru. Dolgobrki možak je bil, z mirtovo vejico v gumbnici.

»Oprostite... nimam navade... je jecljal Simplificij, »ampak...«
 »Kar notri, kar notri!« ga je potrepal prilazni svat po ozkih plečih.
 »Oprostite —,« se je branil Simplificij, »nerad nadlegujem...«

»Kdo bi, vruga, nadlegoval na ženitini! Kar z mano!« In prišel ga je dolgi svat pod rameni, da ni mogalo šibkemu Simplificiju nikako upiranje. Skoro nesel ga je po ozki veži in še ožjih stonihah.

Vzdolž zakajeno, zatohtle sobe so stale sklonjene mize s politimi in pomazanimi prti, preobložene s kozarci, steklenicami in krožniki. Vmes je bilo par vaz z velikimi šopi avclich cvetic. Vsenakrog so sedeli svatje. Nekateri so bili naslonjeni na mizo in so smrčali sredi vsega hrupa. Drugi so bulili težke oči, mahali z rokami, vriskali in se kričavo razgovarjali. Nekaj blehli otrok je zehalo in se dolgočasilo ob praznih krožnikih. V sredi družbe je sedela mlada nevesta z mirtovim vencem na prečudno zverženih lasih: venomer je dregala plešastega ženina, ki se je bil oprl na komolec ter kimal s trdnjo glavno vedno nižje in nižje k mizi... V kotu pri peči pa se je bil razčepiril zabuhel godec in neutrudno raztezal harmoniko parom, ki so se vrteli in zaletavali po ozkem prostoru.

»O, Simplificij! — Na mojo desno stran, Simplificij!« se je dvignil nekdo v kotu in hitel priravit stol.

Iznenadil je Simplificija ta glas, kakor ga je bil iznenadil tam zunaj

sredi neprodirne megle glas harmonike. In je stopil bliže, da bi spoznal svača.

»Počast vendar, kie se dobiva po tolikih letih! Misli sem, da te je že davno vrag vzela.« Stisnil mu je drobno roko, da so zapokale koščice in ga je posadil na svojo desnico.

Tako malo je poznal Simplificij tega človeka, kakor ulico, ki je se pred par minutami blodil po njej. Toda nespametno se mu je zdelo, da bi pokazal svoje začudenje, zato je izkoristil priliko čisto po domače:

»Ali imaš cigareto, prijatelj?«
 »Tisto pa, tisto, stara kost — he-he!« se je režal neznan svat z redkimi, oskrbanimi zobmi. »Izvoli, kolikor ti dragole!« mu je ponudil skoro polno škatljo egiptovskih.

Kakor da se mu je odvalilo težko breme, si je Simplificij slastno zapalil cigareto. Potem pa se je ogledal po družbi, očutil vsak obraz posebe, ali bili so sami neznanji, ljudje, ki se jih še s ceste ni spominjal. Tudi natakari in gostilna sta mu bili docela tuji.

Bilo mu je že na jeziku, da bi vprašal škrbastege svata: »Povej mi, ali smo v Ljubljani, ali nismo?« Toda takoj je pomislil, da bi bilo tako vprašanje nerodno, nemara še raz-

žaljivo, zato se je še ob pravem času premislil in na tihem sklenil: »Pos opali vsa to zamotano uganko! Najbolje je, da me nič ne briga...«

»Na tvoje zdravje, Simplificij!« je trčil škrbasti svat ob kozarec, ki mu ga je bil naliil.

Na dušek je obrnil Simplificij kozarec in ga zopet postavil predse.

Iznova mu je natočil svat in se mu zaupno približal: »Sam Bog te je prinesel — kako naj ti povem drugače! — Glej, najin stari prijatelj izza detinskih let je napravil danes poslednji križ nad svojim dolgim samstvom. Vidiš ga, tamle dremlje in razkazuje svojo grešno plešo. Ni imel slabega okusa, bogami... Pa kaj rečem: Ipa in bogata svatba, dobro smo jedli in pili, napeli smo se in naplesali, samo nečesa še manjka, ves čas že manjka, krepke zdravice namreč, sočnega nagovora. Vidim, da ni govornika med nami. Zato pravim po pravici: sam Bog te je prinesel, Simplificij! Ne sme ostati brez zdravice, nikakor ne sme. Bilo bi, kakor da manjka amen v očenašu. Ti pa imaš dar, Simplificij: odnekad si bil češčen govornik, z lahkoto poveš novemu paru nekaj iskrenih besed...«

je izšla iz praškega nemškega kazna, kjer so se v dneh od 14. do 16. januarja vršili tajni sestanki zastopnikov vseh nemških meščanskih strank glede postopanja pri ljudskem štetju. V tej zadevi se je uvedlo kazensko zasledovanje.

Pred štetjem se tudi pri nas opaža, zlasti v delavskih krogih, številne prestopanje iz rimske-katoliške cerkve. Izstopajoči ostanejo po veliki večini brez veroizpovedanja. Tako se je nedavno poročalo, da je v plzenskem okraju izstopilo iz cerkve 7000 oseb. Podatki štetja bodo v tem oziru zelo zanimivi.

Vrše se priprave za izvedbo ločitve cerkve od države, ki naj se polagoma izvrši. Nedavno se je sestavila medministrska takozvana »ločitvena komisija«, ki naj določi razmerje češkoslovaške države napram

cerkvi. Pred odločitvijo mora biti izvedena upravna reforma. Do takrat mora biti izvedeno državno vodstvo matrik in obligatni civilni zakon. Nadaljnje reforme se bodo tikale praznikov in pogrebnih pravic. Škofije se bodo tako zaokrožile, da se bodo krile z državnimi mejami. Kot glavna ovira za takojšnjo izvedbo ločitve cerkve od države se navaja negotova zaunanje-politična in nerazjasnjena notranje-politična situacija države.

V socialno-demokratski stranki se pripravljajo nov razdor ter skuša priti do veljavne nova skupina, stranka neodvisnih. Ustanovitelj unaja, da preide v to stranko 80 odstotkov levice in lepo število delavstva z desnice. Stranka se bo baje konstituirala še pred marčnim shodom levice.

J. K. S.

Politične vesti.

== Sodba javnosti. Pišejo nam: Z velikim zanimanjem sledimo žurnalistični akciji, ki jo vodi »Slov. Narod« že dolgo časa v ta namen, da pride državna oblast do potrebne veljave v premo-govno gospodarstvu in se odstrani iz uprave, kar je nezdravga. Iz dosedanjih člankov je dobila javnost vtis, da na odločilnem mestu ne vlada pravi duh, ki je potreben. Pri tem ne vemo, ali manjka resničnega strokovnjaka, ali pa so se ekodoljivi vplivi pregloboko razjedli tudi že v našo upravo. V soboto smo čitali izjavljanje g. dvornega svetnika M. Pirnata, ki pravi, da se po 35letnem službovanju v veleindustriji privrkat zateka k odgovoru v javnosti, ker mu je neznan misel, da se omalovažujejo dela Trboveljske družbe v Rajhenburgu in Hudi Jami. Mi, ki smo čitali prvi članek »Sodba javnosti« in imamo v spominu ponovne graje zaradi nezadostnega nadziranja Trboveljske družbe po poklicanih organih ter smo vneti za blagostanje v naši državi, se ne moremo otrestiti začudenja, da je g. M. Pirnat pustil tako gladko ob stran vse druge stvari in se tako močno v visokega konja potegnil za Trboveljsko družbo in njena nova dela. Ozrl se je tudi na svojo 35letno preteklost. Ljudje, ki poznajo g. M. Pirnata izza idrijskih česov, so pa mnenja, da je malo neprevidezno klicati spomin na minole čase. So mnenja, ki pravijo, da položaj g. M. Pirnata ni tak, da bi se smel postavljati na višino večnega Apola in primerjati ljudi drugega mnenja s čevljarčki. Apelova podoba je pač prenesla javnost. Gospod dvorni svetnik in inženir Pirnat je točno odgovornik Trboveljske družbe. Sicer g. inž. M. Pirnat, ki se je izredno naglo povznel v uradniški karjeri, ni tako nagel v odgovorih. Ker je že spomnil na preteklost, bi ga vendar opozorili, da je pred več meseci zaslužen in sploštan narodni delavec s polnim imenom podpisal o njem zelo hude stvari. Zakaj jih je obalovajeval g. M. Pirnat? Te stvari so take vrste, da jih državni uradnik v Jugoslaviji na tako odličnem in važnem mestu skoro ne more pustiti na sebi — če hoče ostati. O g. Pirnatu, ki se sedaj nazivlje sam moža »inžen-erja«, je bilo svoj čas v »Slov. Narod« čitati izpod omenjenega peresa med drugim: »Rojen Slovenec je bil poleg svojega klerikalnega mišljenja najzagrizenjši nemškutar, vsa rodbina je bila vzgojena v strogo nem. nacionalnem duhu in njegov sin kakor se pripoveduje v Idriji gotovo ne brez podlage, se je boril v graški lesni prostovoljec na koroški fronti proti Jugoslovenom. Pirnata uemškutarska zagrizenost in napuh je segal tako daleč, da si je dal tolmačiti izjave idrijskega rudarja pred višjim uradnikom iz ministrstva no rudarskem oprbniku Čehu Vitoušu. Ta nemškutar je bil izvoljenec idrijskih klerikalcev in njih največja zasloba v zastoparstvu narodnih in socialno-demokratskih delavcev v Idriji...«

== Iz demokratskega kluba. Beograd 8. februarja. Danes je imel demokratski klub sejo od 16. do 19. ure ter se je razpravljalo na nji o parlamentarnih ministrskih pomočnikih (državnih podtajnikov). Če pride do imenovanja teh uradnikov, bodo ministri precej razbremenjeni in bodo vsled tega posli hitreje šli od rok. Do končnega sprejetja ustave je potrebno, da zasede tako mesta osebe, ki bodo parlamentu odgovorni za svoje delo, torej da se nastavi samo parlamentarce. V demokratskem klubu prevladuje mnenje, da je ustanovitev takih pomočniških mest neobhodno potrebna.

== Dr. Vesnić odloži mandat? »Jutarnji list« javlja iz Beograda, da bo dr. Vesnić zaradi bolezni odložil svoj mandat in se odtegnil politiki.

== Ministrski svet. Na seji ministrskega sveta dne 7. t. m. je bilo rešenih več političnih in finančno-upravnih vprašanj. Uredili so tudi dijaška, ustanove in odobrili kredit za hrvaško Primorje v znesku net milijonov kron.

== Občinske volitve v Beogradu. Beograd, 8. februarja. Na večerajšnji seji občinskega odbora se je določilo, da se imajo vršiti občinske volitve v Beogradu v nedeljo dne 6. marca t. l. Za podlago novih volitev se ima vzeti volilne imenike z dne 2. avgusta minuloga leta.

== Vprašanje drž. podtajnikov. Radikalni klub bo zahteval da ni treba, da bi državni podtajniki bili parlamentarci. Demokratski klub stoji na stališču, da se morajo podtajniki voliti izmed poslancev.

== Zemljoradniki. Zemljoradniški klub še ni končal svojih razprav o ustavi. Včeraj je v klubu poročal dr. Milan Gavrilović, eden najuglednejših članov stranke.

== Radičevci. »Rneč« javlja, da je prišel v Beograd dr. Basariček da sondira teren za prihod Radiča in njegovih poslancev. »Narodna Politika« doznava, da bo v četrtak zborovanje vseh Radičevih poslancev, na katerem bodo razpravljali in sklepali na podlagi poročila dr. Basarička.

== Dr. Korošec za katoliško internacijo. Beograd 8. februarja. »Pravda« prinaša iz Subotice zanimiv intervju z dr. Korošcem, ki je izšel v »Nevenec«. Glede vstopa klerikalcev v

Pašičevo vlado se je dr. Korošec izjavil, da smatra pregovore med njegovo stranko in vlado za končno prekinjena, ker ne smatra niti Pribeževića niti Trifkoviča za upravljenca, da zestopa mnenje svojih strank. Glavna krivda za prekinjenje pregovorov pa je bolezen ministrskega predsednika Pašiča. Dr. Korošec ne ve, ali je ta Pašičeva bolezen politična, ali pa je res bolan, ve le, da bi pomenila dolga taka bolezen smrt vlade. Nadalje je izjavil dr. Korošec da zahteva njegova stranka najširše avtonomije za posamejne pokrajine in da je on prepričan, da bo do teh avtonomij tudi prišlo. Kar se tiče Radiča, je dr. Korošec prepričan, da bodo on in njegovi tovariši prišli sicer v Beograd, a prekasno. Glede nenašnih elementov, Madžarov in Nemcev je dr. Korošec izjavil, da stremi njegova stranka za tem, da se vsi katoliški elementi v naši državi združijo v močno katoliško stranko, brez razlike narodnosti in da tvorijo močan blok proti neprijateljem katoliške cerkve.

== Dr. Vesnić odloži mandat? »Jutarnji list« javlja iz Beograda, da bo dr. Vesnić zaradi bolezni odložil svoj mandat in se odtegnil politiki.

== Ministrski svet. Na seji ministrskega sveta dne 7. t. m. je bilo rešenih več političnih in finančno-upravnih vprašanj. Uredili so tudi dijaška, ustanove in odobrili kredit za hrvaško Primorje v znesku net milijonov kron.

== Občinske volitve v Beogradu. Beograd, 8. februarja. Na večerajšnji seji občinskega odbora se je določilo, da se imajo vršiti občinske volitve v Beogradu v nedeljo dne 6. marca t. l. Za podlago novih volitev se ima vzeti volilne imenike z dne 2. avgusta minuloga leta.

== Vprašanje drž. podtajnikov. Radikalni klub bo zahteval da ni treba, da bi državni podtajniki bili parlamentarci. Demokratski klub stoji na stališču, da se morajo podtajniki voliti izmed poslancev.

== Zemljoradniki. Zemljoradniški klub še ni končal svojih razprav o ustavi. Včeraj je v klubu poročal dr. Milan Gavrilović, eden najuglednejših članov stranke.

== Radičevci. »Rneč« javlja, da je prišel v Beograd dr. Basariček da sondira teren za prihod Radiča in njegovih poslancev. »Narodna Politika« doznava, da bo v četrtak zborovanje vseh Radičevih poslancev, na katerem bodo razpravljali in sklepali na podlagi poročila dr. Basarička.

== Dr. Korošec za katoliško internacijo. Beograd 8. februarja. »Pravda« prinaša iz Subotice zanimiv intervju z dr. Korošcem, ki je izšel v »Nevenec«. Glede vstopa klerikalcev v

Simplicij, ki še živ dan ni pokazal govorniškega talenta, je bil ob teh besedah do kraja osumljen. Pa še predno je mogel odpreti usta, da bi prosil soseda, naj ga za pet minut ran nikar ne spravlja v tako težko zadrego, je že ta potkal z viličnim ročajem po praznem litru. Odeec je stisnil harmoniko, pesalci so obstali in kdor se ni dodobra spal, se je radovedno ozrl v tisti konec, odkoder je prišlo znamenje. Tudi ženin je dvignil plešo in začudeno pogledal Simplificija, ki je bil vstal izza mize slaboten in droben ter med resnimi pogledi iskal potrebnih misli.

Nastala je tišina, kakor pred povzdigovanjem. Takrat pa se je Simplificij odkašljal in ulise so se mu z jezika tako ginjive besede, da so ženske planile v jok in so moški važno skimavali ter so otroci odpirali usta kakor na samo Miklavževo jutro. Vsa solzna sta se spogledovala ženin in nevista.

In ko je končal Simplificij prečudno zdravico, se je vzdignilo med svati nepopisno navdušenje. Vsekrizem so napili novemu paru, harmonika je zabučala preernno poskočnico in nekdo je vrgel na tla veliko blazino...

== Komunisti za revolucijo. Na seji ustavotvornega odbora je govoril komunist Filipovič v tem zmislu, da buržoazija ne more izvesti samoodločne narodov, ampak da je to edinole mogoče sovjetskim oblastem. Versailleska pogodba ni upoštevala Anglije in Amerike, ki se sedaj pripravljata na novo vojno. Komunist Sima Marković je izjavil, da niti Srbi, niti Hrvati, niti Slo-

venci niso bili dovolj zreli za ujedini- enje ter da je naša država plod svetovne vojne. Edini izhod iz današnjega finančnega in gospodarskega kaosa je po njegovem mnenju revolucija. Pašičeva ustava ne jamči niti za politično, niti za osebno svobodo. Marković je nastopil tudi proti temu, da bi država vzdrževala stalno vojsko.

Telefonska in brzojavna poročila.

SFORZA O AVSTRIJSKEM VPRAŠANJU.

— d Rim, 7. febr. V senatu je minister za zunanje posle grof Sforza govoril o avstrijskem vprašanju. Izjavil je: Predlagal sem, naj se avstrijski problem smatra za problem mednarodnega interesa, ki se da rešiti z mednarodnimi sredstvi. To načelo je bilo temelj za smernice v Parizu pripravljenega načrta. Izjavil sem, naj se avstrijski vladi prepusti iniciativa v kar največjih mejah, kakor tudi odgovornost za upravo, in da eventualno nadziranje ne sme ovirati delovanja vlade ter da se nobena finančna intervencija ne sme dotikati sedanega gospodarskega delovanja pod Avstrijo in inozemstvom ter da ne sme zadobiti značaja monopola. Italijanski predlog stremi za tem, da se dajo Avstriji naglo sredstva za reorganizacijo ter da se vpostavi njena gospodarska neodvisnost. Govoril je potem o načrtu, pripravljenem v Parizu, ter dejal: Izjavil sem, da se mora avstrijsko vprašanje rešiti z vso nujnostjo. O načrtu se bo sklenalo na prvem mestu na sejah skupine za nameravano finančno organizacijo meseca februarja. Minister meni, da bodo italijanske, angleške, francoske in ameriške bančne skupine razumele vliki interese, udeležili se sei. Italiji bo na čast, da je predlagala pomoč in podporo za Avstrijo brez zahrbtnje misli na politično in gospodarsko supremacijo in pozabivši ves srd preteklosti.

SFORZA O PARIŠKI KONFERENCI

— d Rim, 7. febr. V senatu je zunanji minister grof Sforza govoril o uspehih pariške konference in izjavil, da se mora upoštevati znesek dolgog in plačilna zmožnost Nemčije, da se določi vsota za reparacije. To plačilno zmožnost je težko ugotoviti, ker je Nemčija ne naznani. Konference je hotela, da bi bila plačila v neposrednem razmerju z rastočim uspevanjem Nemčije. Boulognski načrt je predvideval 269 milijard, pariški pa 226 milijard in poleg tega prepusitev 12 odstot. vrednosti izvoza. Ne gre za izvozno takso. Italijanska delegacija se je uprla taki taksi, ker bi ovirala nemški izvoz in gospodarsko obnovo in zavlekla gospodarsko vpostavitvev Nemčije, ki jo Italija želi. Konference je stroške za zasedbo znižala na 240 milijonov zlatih mark, pri čemer se po predlogu Italije vračunavajo stroški za medzavezniške komisije. Glede turškega vprašanja je minister priporočil neposredne stike z vlado v Angori, zakaj Italija želi hitro vpostavitvev miru na vzhodu.

DR. BENEŠ O POLOŽAJU.

— d Pariz, 8. febr. V pogovoru z rimskim dopisnikom lista »Petit Parisien« je izjavil dr. Beneš, da si ie s podpisom rapalske pogodbe postavila Italija politične smernice, katere naslednje mala antanta že od poletja dalje. To dejstvo bo dovedlo do zblizanja Italije in one skupine držav, ki pripadajo mali antanti. Če je kdaj padla kaka senca na odnošaje med Italijo in Češkoslovaško, je po zagotovitvi dr. Beneša sedaj položaj popolnoma razjasnjen. Njegov prihod v Rim ima namen, da se uredi vrašanja, ki so v zvezi z vpostavitvijo Osrednje Evrope, katero vprašanje namerava Češkoslovaška reševati sporazumno z Italijo, Francijo in Anglijo. Vloza male antante mora ostati ista, kakor doslej, biti mora namerč orodje za mir in konsolidacijo držav Srednje Evrope, vse to v skladu z določili saintgermanske in trianonske pogodbe. Avstrijsko vrašanje se bo razpravljalo na konferenci v Portorose, ko se bo dr. Beneš s francosko in ...

ČEŠKOSLOVAŠKI KOMUNISTI.

— d Praga, 7. febr. Kongres češkoslovaške komunistične mladinske organizacije, ki se je vršil včeraj je sklenil, da se ocepri od češke komunistične stranke, se samostojno organizira in priključi tretji internacionali. Na drugem kongresu, ki je določen na 27. t. m., se najbrže izvede zedinjenje komunističnih mladinskih organizacij vseh narodov Češkoslovaške.

TURKI OBSTRELUJUTJO FRAN-COSKO LADJO.

— Pariz, 6. febr. »Matin« poroča iz Carigrada: Turški brod »Alzmdal« je odšel iz mesta z municijo in orožjem za pristaše Kemal-paše. Francoska trgovska ladja mu je sledila. »Alzmdal« je streljal na njo. Francozi imajo izgube: enega mrtvega in dva ranjena.

PRINC SIKST BURBONSKI V RIMU.

— Rim, 6. febr. Ze nekaj dni se mudi iz svetovne vojne znani princ SIKST Bourbonški kot gost samostana San Basilio. Z njim se nahaja njegova mati.

POSLANIŠKA KONFERENCA.

— d Pariz, 8. febr. Veleposlaniška konference je reparacijski komisiji poverila izvršitev členov 248—263 versailleske pogodbe.

ATENTAT NA NADŠKOFA.

— d Pariz, 7. febr. Kakor poročajo iz Mexike, so vrelti na hišo nadškofa bombe. V sled eksplozije je porušena hiša. Nadškof je pred kratkim v pridici govoril proti bolševizmu.

ITALJANI SE PRIPRAVLJAJO NA OBHOD.

— d Split, 7. februarja. Vojaške oblasti v Šibeniku so dobile nalog, naj izpraznijo vse vojaške bolnice in bolnišnice odpravijo v Ancono.

KATOLIŠKI ŠKOF ZA ANGLEŽE.

— London, 8. februarja. Rimskokatoliški škof v Corku (Irška) je izdal pastirski list, kjer pravi, da proglasirke republike po sinaijnovih po nauku katoliške vere ni zakonit, in pozivlja vse vernike svoje škofije, naj ne storo ničesar zoper angleške čete.

AMERIŠKI SENATOR ZA NEM-CIJO.

— d Haag, 8. februarja. »Hollandsch Nieuws Bureau« javlja iz Washingtona: Senator Farmer je stavil v senatu predlog glede vprašanja izplačilne zavezniških dolgov. Obenem je stavil odškodninski predlog s temi točkami: 1. Znižanje nemške odškodnine na 15 milijard ali 28 anuitet po 1 milijardo dolarjev; v tej svoti so vštete tudi obresti. 2. Nemčiji se dovoli kredit 5 milijard v zlatu za nemške vzhodnoafričanske kolonije in nemške kable, ki jih je ententa zanemla za vojne. 3. Zedinjene države imajo prednost za nakup prei nemških kolonij in kablov, in sicer v skupnem znesku 5 milijard dolarjev. Ta znesek se odnese od svote, ki jo dolgujejo zavezniki Zedinjenim državam.

BOLŠEVIŠKA AFERA V PARIZU.

— d Pariz, 5. febr. Dokazano je, da sta bivši tajnik splošne delavske zveze Griffuelles in generalni tajnik lista »Humanite« Dumois, ki sta bila postavljena sodnim oblastvom na razpolago, prešla od Abramoviča čeka po 10.000 frankov za bolševiško propagando na Francoskem.

ANTANTA IN NEMČIJA.

— d Pariz, 8. febr. Poslanec iz departementa Loire, Durafour, predlaza v »Journalu«, naj se namesto 12odstotne izvozne takse, ki se skozi 42 let povzročevala male konflikte z Nemčijo, nastavi vsota, ki jo mora plačati Nemčija in ki naj se določi že sedaj.

— d Pariz, 8. feb. »Chicago Tribune« javlja, da so si zavezniki že na jasnem, kakšne vojaške represalije naj vporabi, če bi se Nemčija ne odzvala povabilu na londonsko posvetovanje. Na londonski konferenci bi bilo Nemčiji omeočeno, da bi prosila za to, da se roki reparacije podaljšajo ali izpremene, nikakor pa bi ne bilo Nemčiji dovoljeno, da prosi za znižanje odškodnine.

GRŠKA OFENZIVA V AZIJU.

— d Rim, 7. febr. Agenzia Stefanij poroča iz Carigrada: Po poročilih iz Smirne pripravljajo Grki, ki razpolagajo z več kakor 70.000 možmi, novo ofenzivo v Mali Aziji. Turki ki se tudi pripravljajo za odpor proti Grkom.

BOLŠEVIKI IN SVOBODA.

— d Pariz, 8. feb. Pariški listi javljajo, da bo uprava lista »Humanite« s 15. februarjem vse one odpuštila iz službe, ki se niso prikljasil k tretji internacionali.

KOMUNIST NA ZEMLJORAĐNISKEM ZBOROVANJU.

— d Split, 7. februarja. Včeraj so imeli pristaši zemljoradniške stranke sestanek, na katerega je prišel tudi komunistični zastopnik Jelaska, ki je v svojem govoru napadal buržoazijo in zemljoradniško stranko. Skupščina ga je mirno poslušala, nakar mu je odgovarjal dr. Paderin.

TURŠKA IN ANGORSKA VLADA.

— d London, 8. februarja. Po poročilih iz Carigrada je angorska vlada naprosila sultana, naj poda izjavo, da je angorska vlada edina, ki ima pravico, govoriti in pogajati se za Turčijo. Veliki vezir je v ostrem odgovoru iz-

razil nejevoljo sultanovo zaradi tega predloga. Nacionalisti zastopajo se vedno stališče, da je angorska vlada edina zakonita vlada Turčije in da se mora na njo nasloviti vabilo za udeležbo na konferenci v Londonu. Zastopnike odposljujejo na konferenco le tedaj, ako bodo sprejeti njih pogoji. Spričo tega je položaj carigradske vlade čim dalje bolj nevdržljiv. Govore o sestavi novega kabineta pod Tevrik pašo, ki je baje pripravljen odposlati zastopnike v London, ne da bi se oziral na to, ali odposle kemalistična vlada svoje zastopnike ali ne.

PEGAVICA V LINCU.

— d Linc, 8. febr. Kakor poroča »Linzor Tagespost«, je iz Vidma došli brusar Crabhero umrl za nezdravim legarjem. Osebe, ki so prišle z njim v dotiko, so izollrali.

General Franchet v Sarajevu.

— d Sarajevo, 7. februarja. Včeraj ob 16. je dospel semkaj francoski general Franchet d'Esperay. Na kolodvoru ga je pričakovala velika množica. Vojaška godba je zasvirala marseljsko. Ko je vlak pripeljal na kolodvor, je zbrana množica generalu burno vzklikala. Generala Francheta d'Esperay je pozdravil general Hadžić, ki mu je predstavil poveljnike raznih vojaških edinic. Nato ga je nagovoril v imenu vlade začasni predsednik deželne vlade Mišović, v imenu občine pa vladni komisar svetnik Novak. Francoski general se je prisrčno zahvalil za sprejem in se v svojem odgovoru spomnil, da je pred 22 leti privrkat posetil Sarajevo. Naglašal je svojo zadovoljnost, da vidi sedaj to mesto v svobodni in ujedinijeni državi. Od kolodvora se je general s spremstvom odpravil v konak, na vsem potu od množice živahno pozdravljan. Ob 17. je general Franchet d'Esperay posetil načelnika Mišoviča in se nato z avtomobilom odpravil v mesto posvetovalnico, kjer so ga pričakovali častniki občinski svetniki itd. V zbornici mu je odč. Fahrlija Kapetanovičeva izročila kot dar mestne občine pozlačen srebrn service, za kar se je general prisrčno zahvalil. Goste so v zbornici pozostili s čajem in s cigareti. Z balkona mestne posvetovalnice je general Franchet d'Esperay nagovoril številno zbrano množico, ki mu je prirejala prisrčne ovacije. — General je bila na čast francoskemu generalu v častniškem domu večerja, katere se je udeležilo 60 povabljenih oseb. General Hadžić je v svoji napitnici pozdravil generala Francheta d'Esperay v francosčini. Francoski gost se mu je za tople besede prisrčno zahvalil in se v svoji napitnici spomnil kralja Petra in borb za osvobodjenje jugoslovenskega naroda. Spomnil je na kralja Petra, ki se je na francoski strani udeležil francosko - nemške vojne l. 1870. ter bosanske vstaje l. 1875. Spomnil se je tudi kraljeviča regenta Aleksandra, ki je v veliki svetovni vojni poveljeval hrabri srbski vojski zlasti na solunski fronti. Spomnil se je tudi blagopokojnega vojvode Mišiča in obžaloval, da je smrt pokosila tega genialnega človeka. Naglašal je tudi zaslugue Stepanoviča, ki se je že v svoji rani mladosti boril za svobodo in ujedinienje jugoslovenskega naroda. Nazdravil je hrabri, vztrajni in zmagoviti vojski Jugoslovenov, ki je v svetovni vojni tako sijajno pokazala svoje vrlino in visoko dvignila zastavo svobode. — Danes dopolndne je general Franchet d'Esperay posetil sarajevske vojašnice in se o vsem, kar je videl, zelo pohvalno izrazil. Inpozanten je bil sprejem, ki so mu ga priredili gojenici ruske kadetnice v vojašnici kralja Petra. Popoldne je bil general v državni zbirčarni v kopalnici Iliždu in in izviru Bosne. — Jutri popoldne ob 17. se general odpelje v Pariz. — Na vseh pot od Bosanskega broda do Sarajeva so generala Francheta d'Esperay na vseh kolodvorih pričakovali velike množice naroda in ga burno pozdravljale, zlasti v Doboju in Maglaju.

Iz naše kraljevine.

— Dr. Jovan Cvijič v Sarajevu. Sarajevo, 8. februarja. Prošlo nedeljo je prisel v Sarajevo znani učjenik profesor dr. Jovan Cvijič, da prouči bosanske razmere. Imel bo več predavanj o narodnem delu in o izobrazbi ljudstva.

— O stanovanjskem vprašanju. V ministrstvu za socialno politiko so se pod predsedstvom ministra za socialno politiko pričela razpravljaja o stanovanjskem vprašanju. V Zagrebu, Beogradu in drugih mestih, kjer vlada pomanjakanje stanovanj, je treba preprečiti onim, ki niso potrebni v mestu, da bi tam stanovali.

— Odposlanstvo Beograda za Pariz. Na seji občinskega odbora mesta Beograda so bili izvoljeni delegati, ki ponesejo diplome častnega meščanstva v Pariz. Izvoljeni so: mestni načelnik Karajovanović in odbornika Kosta Jovanović in Rista Odavič.

— O kinematografiji. Finančni minister dr. Kosta Kumanud je določil, da se znižajo takse za kinematografske predstave in druge zabave od 30 na 20%. Zato pa morajo kinematografi vsak teden prirediti najmanj po eno poučno predstavo. Obenem je prosvetno ministrstvo odredilo, da se odslej tudi filmi cenzurirajo.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Neodrešena domovina.

— Napad fašistov na tiskarno »Edinost« v Trstu. V terek zjutraj okoli druge ure so udri fašisti v tiskarno »Edinost«. Urednika ni bilo nobenega več, navzoči so bili še 3 črkostavci. Te so zaprli v jedro uredniško sobo, potem po so divjali po prostorih uredništva, uprave in tiskarne. Razmetali in raztrgali so razne knjige in papirje, v tiskarni pa močno poškodovali dva velika stroja in jednega malega, rotacijski stroj so poškodovali do polovice. Do stavnih strojev niso našli poti. Razbijali so s kladivi, železnimi drogovili in drugimi raznimi reči in napravili škodo okoli 800.000 ltr. Policije ni bilo blizu. Fašistovski glasilo »Il Popolo« je bilo naravnost napovedalo napad. »Era Nuova« meni, da je bil napad opravičen radi »hujskaškega« pisanja »Edinosti«. Italijanski list označa za hujskanje moške in poštene besede, izražene v manifestu političnega društva »Edinosti«. List je mogel kljub fašistovskemu divjanju iziti, ali nekoliko kasneje. Tiskarna Edinost je bila napadena sedaj že tretjič. Velikansko je ogorčenje med vsem jugoslovenskim prebivalstvom ob Jadrani in ogorčenje vzbudi to barbarstvo Italijanski divjanje po vsej Jugoslaviji. Italijani hočejo uničiti Jugoslovence. Dolžnost vseh Jugoslovenov je, da nastopimo v obrambo naših bratov v »Julijski Benečiji« in dolžnost naše vlade je, da

pove italijanski, da se na tak način ne gradijo dobri in prijateljski odnosi med Italijo in Jugoslavijo.

— **Važno gospodarsko zborovanje** se je vršilo v Trstu 2. t. m. Kmetijske zadruge so poslale tja svoje zastopnike. Udeležencev je bilo 75 iz vseh strani dežele. Predsedoval je dr. Slovik, ki je povdarjal pomen združitev vseh kmetijsko - strokovnih združenj na Primorskem. Po dolgem razpravljanju je bil sprejet predlog, da se imenuje odsek, ki pripravi vse potrebno za izvedbo združitve.

— **Fašisti imajo na Primorskem** doslej 48 organizacij.

— **Davek na prireditve.** Krivičen je davek na prireditve v tako veliki izmeri. Kar 40% od prodanih vstopnic se mora odstopiti finančni. Med Italijani so prireditve zgolj veselice, šogre, ples, med Slovenci pa so prireditve kulturne in nimajo same plesa na vsporedni! Ta davek se mora znižati, ako se že ne odpravi popolnoma. Vlada ne sme ovrniti kulturnega delovanja med Jugoslovenci.

— **Narodno - obrambni sklad.** Misel narodno - obrambnega sklada je bila sprejeta v Primorju z velikim navdušenjem. To bo najlepši in najprimernejši odgovor na aneksijske proslave. Prispevki se že nabirajo in pričakovati je vedno jedneka zanimanja za postavljeno obrambno svrhu.

Glasovi iz Koroške.

— **Borovlje.** (Modra nemška pedagogika.) Kot poslušen sluga vsenemškega »Heimatsdiensta« je celovški škof izbornega kateheta Koširja odstavil samo radi tega, ker zna poučevati ne le v nemškem, ampak tudi v slovenskem jeziku, nastavlja pa je trdga Nemca iz Nemčije ki ne zna niti ene slovenske besede. Človek bi mislil, da je v 20. stoletju že obče priznano načelo, da se morajo učenci in učitelji med sabo razumeti, da mora torej učitelj znati oni jezik, katerega znajo otroci, ako naj bo pouk uspešen. Toda koroški germanizatorji s celovškim škofom vred pa se do tega primitivnega spoznanja v svoji vsenemški zagrozenosti in v svojem brezmejnem sovraštvu do vsega, kar diši po slovensčini, očividno še niso prerili. V svoji prvi pridigi je nemški katehet očitno s prižnice povedal, da prej ni vedel, da se v Borovljah govori toliko slovensko, da obžaluje, da tega jezika ne zna, da pa se ga bo začel — učiti. Ko je v prvem razredu ljudsko šole imel svojo prvo uro, se je med poukom začelo več desilo bridko jokati. Na katehetovo vprašanje, zakaj se jočejo, so mu odgovorile, da za to, ker ga — ne razumejo in se ne bodo moge nič naučiti. Na šolah v Borovljah hočejo vpeljati slovensčino kot prost predmet; poučeval bo slovensčino nemškutar Just, ki še v svojem življenju ni videl slovenske slovnice. Pa kaj to briga moderne, nemške pedagogice! Just bo poučeval slovensčino z namenom, da se ta predmet otrokom pristudi in da se ničesar ne naučijo. Kaj če bi tudi v Sloveniji glede nemščine z nemškimi otroki enako začeli postopati v šoli in v cerkvi? Morebiti bi to koroškim Slovincem koristilo?

okoli 3000 avstr. kron. Po dveh so aretiranci zopet izpustili iz zapore, denarja pa mu niso hoteli vrniti. Tudi ko je pozneje zopet šel mladenič zahtevati denar nazaj, ga mu niso hoteli izročiti. Rekli so, da je denar v Celovcu. Ko je pri aretaciji od orožnikov zahteval, naj mu dajo potrdilo, koliko denarja da so mu odvzeli, mu tega niso hoteli storiti. Nedavno tega so imeli nemški požarni bramborci pri Simončiču svojo veselico. Pri tej priliki so Slovence iz Boroveli, ki službuje kot kuharica pri mesarju Urbanu, grdo opsovali z izrazi, katere čujemo vsak dan iz nemškutarjskih ust. Mesar Peter Urbanc, ki ni v Borovljah doma, ampak se je tja pred plebiscitom priselil s Kranjskega, obiskuje redno vse nemške prireditve, tudi »Siegesfeste«. Mi koroški Slovenci, katere je nemška zmaga pahnila v največjo nesrečo bi od kranjskega mesarja pričakovali več znanjivosti.

— **Celovec.** Nemški listi hujskajo še vedno neprestano proti narodnim Slovincem na Koroškem. Nemški uradniki in učitelji ki so nastavljeni na plebiscitnem ozemlju, ščujeto venomer nemškutarje, zlasti mladeniče, proti zavednim Slovincem; »Heimatsdienst« plačuje z mesečnimi prispevki nemške pretepače in tako raste divjanje nemšurjev in preganjanje koroških Slovencev od dne do dne. Zadnje nedelje in na svečnico so se vršili po vseh vaseh prejšnjega plebiscitnega ozemlja naravnost sistematično inscenirani poboji Slovencev. Iz več krajev Podjune, pa tudi iz Roža, iz St. Jakoba, iz St. Janža, iz Boroveli, iz Glinj in iz mnogih drugih krajev nam poročajo kako pijani nemškutarji napadajo na cestah in v gostilnah mirne Slovence in jih pretepaajo. Naravnost zverinsko so divjali opijanjeni nemškutarji v znani slovenski gostilni »Pri Cincelcu« na Trati pri Glinjah. Tolpa pijanih, od »Heimatsdiensta« za to plačanih nemškutarjev z Dolan in iz Medborovnice — odlikoval se je posebno na zverinski surovosti Petričijev z Dolan — je napadla mirne slovenske goste. Po enem, Fricu Valentinu, so mlatili s stoli tako, da so nad njim štiri stole zlomili; potem pa so začeli po nem mlatiti z oglatimi, stolovimi nogami, tako da je revež, ki se je pred kratkim vrnil po večletnem ujetništvu domu iz Rusije, ves v krvi z razbito črepinjo obležal na mestu. Nemške oblasti ki to zverinsko divjanje mirno tripijo, bodo enkrat morale dati odgovor za strašne posledice demoralizacije, ki se po njeni krivdi širi po deželi.

— **Slovenji Plajperg.** Nemškutarja brata Kr. in B. Mauser, p. d. Plešnovceva sta na poti v Sopotnico iz zasede napadla in pretepla Slovence J. Obilčnika. V silobranu je napadane udaril napadalec. Za to so ga drugi dan orožniki prijeli in odpeljali v gostilno »Pri Deutsch Petru«. Pri zasliševanju je neki orožnik Slovence oklufateli drugi, ki je ležal na postelji, pa je rekel: »Gib ihm noch ein paar!«

Bajdiše. Okrajno glavarstvo v Celovcu je pri nas zaprlo gostilno Slovenca Zeriava, p. d. »Pri Ferjančku«.

Celovec. Pred tednom je prišel Slovenec L. Borovnik iz Boroveli k okrajnemu glavarstvu v Celovec po potno dovoljenje za Jugoslavijo. Znani Unterlugganer mu je po vpogledu v seznam Slovencev iz cone A izjavil, da se mora prej obrniti na »Heimatsdienst« v Borovljah, če proti njemu ne obstoje kakšni pismoliki. — Isti dan je isti uradnik okrajnega glavarstva nekega slovenskega mladeniča iz Kotmarevasi, ki je prišel tudi po potno dovoljenje za Jugoslavijo, t a k o j dal zapreti pet dni, češ da je bil član slovenske »Pri-gelgarde«, rekoč, da ima eno uro čas episati rekurz. Mladenič je zginil takoj v zapor.

Celovec. (Naša sta se.) Znani Podgorc je v zvezi z župnikom Trunkom začel izdajati slovensko - nemško pisan list »Glas pravice«, kjer skušata spraviti koroške Slovence do tega, da glasujejo pri prihodnjih državnih volitvah z nemškimi klerikalci. Pravita, da koroške Slovence čaka boj za vero in boj proti boljševikom. Na Kranj-

skem koroški Slovenci nimajo ničesar iskati, na to naj pozabijo; Koroška je enotna dežela, Slovenci brez Celovca ne morejo živeti, torej morajo se prikloniti nemškemu klerikalcem v Celovcu, kjer postopajo zelo prijazno s Slovenci — izdajajoči itd. Gospod Trunk, hvaležni smo vam da ste se sami razkrižali in ni bilo nam treba o vas pisati to, kar smo že davno slutili. Koroški Slovenci, tudi duhovniki, izdajalsko

Slavko Plemelj trž. nadzornik.

Prehranjevalna uprašanja.

II.

Za prehrano predvsem Ljubljane zelo važnega pomena so tudi moderne tehnične naprave, ki služijo v ta namen. Ljubljansko prebivalstvo se je pomnožilo, poleg tega pa je postala Ljubljana tudi važna središče za izvoz, posebno mesa, vsled tega z našimi zelo starimi napravami absolutno ne moremo več izhajati. V prvi vrsti pride v poštev moderna obešna klavnica in hladilnica. V tem oziru se Ljubljana ne sme vstrašiti nikakih žrtev, ker je položaj na današnji klavnici tak, da kriči po reformi. Izdatki za te naprave bi se izplačali v najkrajšem času, ker je sedanji klavnški obrat tehniško tako neprikladen, da podražuje rezijske stroške silno, kar mora plačati konzument. Pomanjkanje primerne lednice, ki pa same na sebi za večje mesto že ne morejo priti v poštev, temveč se morajo nadomestiti s hladilnicami, je v Ljubljani tako občutno, da trpe mesarji, obrtniki vsled tega silno materielno škodo, ker morajo klati od danes do jutri ter se jim naravno mnogo blaga pokvari in jim na drugi strani absolutno ni mogoče skrbeti za primerno snažnost svojega blaga. Meso ljubljanskega trga je v gorkejših mesecih skrajno nesnažno in pogosto iz higienskih vzrokov za razprodalo celo nedopustno, in to vse radi tega, ker se mora blago koočiti v absolutno nemogoči lednici, ki povzru stane mestno blagajno še ozromne svote. Prav zanimivo je, kaj bo letos, ko niti z Gorenjskega ne moremo dobiti kot sladkor drugega ledu.

Najzadnji čas je, da se klavnica takoj prenovi, napravi rampa za skladiščenje živine ter velika hladilnica, ki bo služila v zaprtih celicah posameznim strankam kot skladišče za blago ter imela poleg tega obširne prostore za izdelavo raznih mesnih produktov. Klavnški obrat bi bil potem mnogo enostavnejši, ker bi imeli mesarji dovolj bleda v hladilnici za vsakdanjo potrebo. Tudi špekulacija za znižanje cen bi bila potem mnogo uspešnejša. Brez dvoma je, da bodo vse stranke prevzele z odprtimi rokami to finančno breme na svoje rame in da nam bodo te naprave mnogo bolj kot marsikatera druga nosile bogate dobičke. Sednjeti morajo priti v poštev tudi higienski ozi.

III.

Nujne reforme je potrebna tudi preskrba naših mest, predvsem Ljubljane s mlekom. Po dosedanjih načinih Ljubljana ne bo prišla do prvovrstnega higieničnega mleka. Sedaj dovaža mleko, ali se peša z mlekarstvo obrtjo vsakdo, kdor hoče, brez ozira all je zato vsposobljen ali ne, enostavno z razloga, ker je mlekarstvo obrt

nakano Podgorca - Trunka odločno odklanjajo, ker vedo, da, ako naj bo revidirano plebiscitnega vprašanja za nje ugodno rešeno, morajo ravno sedaj pred celim svetom pokazati, da še živijo samostojno narodno življenje in da se vkljub vsemu preganjanju niso prelili v Nemce, nemčurje ali v kako nemško stranko. Podgorca - Trunkova nakana odgovarja pa popolnoma težnjam internacionalnega klerikalizma.

silno dobičkanosna, ker je voda zelo po ceni. Za uspešno kontrolo vseh teh stotin mlekarjskih obrtnikov bi moral biti na razpolago tak obsežen preizkuševalni aparat, da ga v današnjih finančnih mizerijah ne bi mogli vzdrževati. Tudi v higienskem oziru je današnji sistem preskrbe z mlekom naravnost neporaben. Da zatreto enkrat za vselej zakotne kupčije in neprestano gojenje z mlekom ter zadostimo higieničnim zahtevam, moramo po vzgledu drugih večjih mest skrbeti za primernejše mlekarjske obrate. Mislim, da mi o veliki važnosti zdravega mleka pred vsem za otroke, ni treba posebej govoriti. Brezvestnost našega današnjega dobavitelja mleka je pa vsceva v take oblike, da je ne moremo več trpeti. Na drugi strani je pa današnji aparat preskrbe z mlekom s higieničnih vzrokov, tudi ako bi deloval poštemu potom, neporaben. Iz imenovanih razlogov so se vsa večja moderna mesta odločila za strogo centralizacijo mlekarjske obrti, katere kontrola je lahko izvedljiva. Ljubljana mora skrbeti za ustanovitev centralne mlekarne, ki bo preskrbovala Ljubljano s prvovrstnim, zdravim mlekom. Vsaka, druga postranska mlekarjska obrt bi morala biti izključena. Ljubljanska okolica bi pri tem ne trpela škode, ker bi oddajala mleko v centralno mlekarstvo, seveda bi se morala podvreči strogi kontroli mleka ter bi bila vsaka potvorba mleka izključena. S tem bi prišla na pravičen račun ljubljanski konzument, kot ljubljanska okolica. Vse za konsum določeno mleko bi se pastereziralo ter razprodajalo v ta namen določenih lokalih po raznih delih mesta. Mlekarne bi se bavila tudi z izdelovanjem najprikladnejšega mleka za dojenčke ter poleg tega s fabricacijo različnih mlekarjskih izdelkov. Velika centralna mlekarja v Ljubljani bi sčasoma povečala svoj obrat, pritegnila manjše mlekarjske zavode po deželi ter pričela potem lahko, ko bi bil domači trg glede cene kakor glede množine krit, z izvozom mleka ter mlečnih izdelkov. Mislim, da ni dvoma o tem, da bi v najkrajšem času z ustanovitvijo centralne mlekarne odpravili vse nečedne in škodljive manipulacije z mlekom ter konzumentu preskrbeli v resnici to, za kar izdaja drag denar. Producent mleka bi prišel enako na svoj upravičen račun. Opozorjam, da bi se moral izvesti omenjeni načrt v polnem obsegu, vsako polovičarsko delo bi bilo zaman. Težko bi ne bilo posebnih, ker bi se delo vršilo že na započeti bazi.

Podal sem javnosti te misli, ker so opisane razmere tako neznosne da kriče po reformi, ter pričakujem, da bom našel zadosten odmev in dovolj dobre volje, da se bo pričelo s pozitivnim delom.

Dnevne vesti.

V Ljubljani 9. februarja 1921.

— **Učna uprava in zasebne šole.** Višji šolski svet za Slovenijo je naročil okr. šol. svetom, pozvati vse zavode, ki vzdržujejo svoje zasebne ljudske in meščanske šole in ki so uživali do zdaj pravico javnosti, da vložijo tako prošnje za obnovitev te pravice, in če jim bodo njih šole zatvorile. Da so ti zavodi v danih razmerah, ko gotovi ljudje sistematično hujskajo proti državi potrebni državne kontrole, je jasno. To dokazuje najbolj vihar, ki je radi tega nastal v klerikalnem taboru.

— **Ob petdesetletnici pisatelja Fr. Finžgarja.** Dne 9. febr. t. l. slavi naš trnovski župnik in pisatelj Fr. S. Finžgar 50letnico svojega rojstva. Izšel je iz naroda in narodu je posvetil svoje duševne darove. Še v gimnaziji je začel pisateljati in od l. 1894 bogatil našo pesniško, pripovedno in dramatsko slovstvo z zdravimi, krepkimi, večinoma iz kmetskega življenja zajetimi deli. Realist po svojem literarnem značaju, je stremil vedno po značilnem, jedrem jeziku, in brezniska govorica mu je bila neusahljiv vir, ki je dal vsem njegovim spisom krepak vonj gorenjske narave. Veliko število njegovih povesti, novel, črtic, ki jih je priobčil večinoma v »Domu in Svetu«, čegar literarna os je že od l. 1896.; pisal na je tudi v Krajčevi »Narodni biblioteki«, »Planinskem Vestniku«, »Slovincu« i. dr. listih. Želeti bi bilo, da se najboljši zberbo v knjigah. Njegov zgodovinski roman »Pod svobodnim solncem« spada med najbolj čitane slovenske knjige, njegove ljudske drame »Divji lovec«, »Naša kri« in »Veriga« pa med največkrat uprizorjene naše igre. V kratkem se uprizori njegova najnovejša drama. V politiko se neprisiljen ni mešal nikdar; zato uživa spoštovanje v vseh slojih. Ad multos annos!

— **Kdo kliče Radičeve v Slovenijo?** Pišejo nam: Nedavno tega so hrvatski listi s posebnim poudarkom poročali, da se je okrog tisoč Slovencev udeležilo Radičevega shoda v Humu ob Sotli in da je v imenu teh Slovencev neka Ana Lipnikova povabila Stipka Radiča, naj raztegne

svoje politično delovanje tudi na Slovenijo. V informacijo slovenske javnosti je treba ugotoviti, da so bili udeleženci s to stran Sotle na Radičevi skupščini izključno klerikalci, nemškutarji in bivši Štaierci. Ana Lipnik je bila do nedavnega časa intima prijateljica rogaške duhovščine, a se je bale z gospodi srpla in je nemara iz osvete šla v klerikalnem imenu vabiti hrvatskega generalista Stipka na pohod v Slovenijo. Na drugi strani si nemškutarji žele, da bi Radič začel rogovilliti v Sloveniji na sličan način kakor v Hrvatski in da bi tudi v Sloveniji nastal takšen kaos, kakor na Hrvatskem. In zakaj si to žele nemčurji in klerikalci? Ker eni kakor drugi pričakujejo, da bodo v tem slučaju lahko v kalnem ribarili in da bo šla zopet buno in klasje njihova zajedniška pšenica, ki si žarko želi nazaj avstrijskega in habsburškega solnca.

— **Novo okrajno glavarstvo.** V Guštanju se je ustanovilo novo okrajno glavarstvo, ki je pričelo s poslovanjem dne 1. februarja t. l. V krajevno območje novega okrajnega glavarstva, ki obseza sodni okraj prevališki, spadajo občine Črna, Mežica, Prevalje, St. Danijel, Guštanj, Kotlje, Tolsti vrh, Dravograd in vsi oni deli občin Bele, Libuč in Libelič, ki po mirovni pogodbi pripadajo naši državi.

— **Iz politične službe.** Lenart Veik o n j a, koncipist pri višjem šolskem svetu, je imenovan za okrajnega komisarja. — Abiturijenta Ivan Laznik in Stanislav Komar sta sprejeta v službo pri knjigovodstvu deželne vlade kot računski praktikanta.

— **Iz sodne službe.** Avskultant Josip Trošt pri okrajnem sodišču v Mariboru se je službi odpovedal. Za avskultante so imenovani ti-le pravni praktkant: Franc Muhič, Boris Kenk, Ivan Mak, Ferdinand Nečemer, Anton Radej, Stanko Brezar, Vladimir Velušček, Franjo Farkaš, Maks Juvanc in Josip Kolšek.

— **Iz veterinarske službe.** Diplomirana živinozdravnika Franc Go-

ljar in Ivo Kend sta sprejeta v državno službo pri poverjenstvu za kmetijstvo kot provizorna živinozdravnika v X. činovnem razredu.

— **Iz finančne službe.** V področju ljubljanske delegacije ministrstva financ so imenovani: višja evidenčna geometra II. razreda Anton Bojic in Vladimir Vrzel za višja evidenčna geometra I. razreda v VIII. činovnem razredu; evidenčni geometri I. razreda Bogomir Vidrih, Bazilij Jeras in Alojzij Luštin za višje evidenčne geometre II. razreda v IX. čin. razredu; evidenčna geometra II. razreda Anton Čuden in Josip Bajt za evidenčna geometra I. razreda v X. čin. razredu; evidenčni elevi Viljem Minatti, Vladimir Tancec, Fran Schiffrer, Ivan Plečnik, Mirko Tomšič in Dragotin Tiegler za evidenčne geometre v XI. čin. razredu. — **Premeščeni so nastopili višji geometri:** Franjo Setina iz Velkoveca v Maribor, Josip Gvalc iz Pibberka v Kamnik, Stanko Brinšek iz Boroveli v Ljuto, Kristijan Perot iz Kamnika v Ljubljano in Ivan Verbič iz Ljute v Novo mesto.

— **Iz gozdarske službe.** Krsto Stopar je sprejet v državno službo in imenovan za gozdarja v X. čin. razredu pri gozdarskem oddelku v Ljubljani.

— **Izprememba imena.** Dravski obrtna šola v Ljubljani se bo imenovala odslej tehniška srednja šola v Ljubljani.

— **S počte.** Imenovani so: za nadpoštarija poštar Jakob Čuš v Murski Soboti, za poštarijo poštna ofica, Pavla Zajc za Podplati; za pisar, oficijanta pis. nom. Lovro Divjak in Alojzij Tonin; za pis. ofice, pis. nom. Marija Pristavec, Marija Korinšek, Pavla Frank, Antonija Sterk in Ivana Aleš pri poštni brz. ravnanstvu v Ljubljani. Namestnik so kot poštni praktkant: Miroslav Köchler, Ernest Ferdjančič, Anton Kuralt, Miroslav Kraš, Stanko Tratnik in Rihard Batistič. Počtelna je odpravljena služba v Grčah, Matilda Izgl v Sv. Križu pri Ljuti, Franu Lužnku, v Ortenoku Lini Petalenka, v Sv. Benediktu v Slov. Gorah Ivan Jekl, v Dvoru Mari Susteršič v Dobrovniku Marije Skoflek, v Smartnem v Tuhinju Lel Engelman, v Dragi pri Rakoku Ljudmila Turk, v Pučencih Marija Zadošek, v Rogoševcih Sariki Horvath in v Smedniku Ivanu Oblaku. — **Premeščeni so:** višji poš. oficijant Valentin Komar od poš. ur. Ljubljana 1 k poš. uradu Ljubljana 2, poštni oficijant: Miha Luzner in Ivan Modričan od poš. urada Ljubljana 1, Ivan Sajina in Andrej Doljak od poš. ur. Maribor 1, poštni pomožni kontrolor Miha Kraec od poš. ur. Maribor 1, poštni oficijant Pavel Kladič od poš. ur. Ptuj, Ivan Barblj, Ivan Vidmar in Anton Križ od poš. ur. Maribor 2 v območje poš. in brz. ravnanstva Sarajevo, poš. oficijant Vendel in Simone od poš. ur. Ljubljana 1 k poš. ur. Ljubljana 2.

— **Resigniral je na službo okr. šol. nadzornik** za litiski okraj imenovani tukajšnji učitelj Stomškar Avgust Pirč. Mesto da bi ga poslali na prejšnje službeno mesto, so ga na njegovo prošnjo prideliili v službovanje višjemu šol. svetu.

— **Vodovodna naklada v Ljubljani** zvišana. Deželna vlada je dovolila mestni občini ljubljanski, da sme namesto dosedanje petodstotne vodovodne naklade z veljavnostjo liza dne 1. avgusta 1920, pobirati zvišano petnaestodstotno vodovodno naklado od napovedane (ugotovljene) namščine. Ta zvišna vella za dobo enega leta, torej do dne 31. julija 1921.

— **Obrtno gibanje.** V mesecu januarju t. l. so priglasili: Trgovino z manufakturnim blagom 1, električno-stalcijski obrt 1, trgovino z živino 1, trgovino s kolonijalnim blagom 1, krojaški obrt 3, čevljarški obrt 2, pekovski obrt 2, pilarski obrt 1, žensko krojaštvo 1, mesarski obrt 3, mizarjski obrt 1, trgovino z lesom 2, izdelovanje kovinskih izdelkov 1, trgovino z galanterijskim blagom 2, trgovino z vinom 1, sejmarnstvo z manufakturnim in galanterijskim blagom 6, trgovino z urami 1, trgovino z ogljem 1, trgovino z mešanim blagom 4, trgovino z modnim blagom 1, ažurno podjetje 1, gradbeno podjetje 1, prodajo slaščic in živil 3, prodajo sadja, peciva in živil 1, trgovino s sokolskimi oblačilnimi potrebščinami 1, trgovino s kurivom 1, žaganje drv z motornim obratom 2, trgovino s čevlji 1, trgovino s konfekcijo 1, prodajo zelenjave, sadja, krompirja i. dr. 1.

— **Predavanje o davkih se nadaljuje** v petek ob pol 8. zvečer v šentjakovski dekliški šoli, ker g. predavatelj zadnji petek ni mogel obdelati vse stvarine. Vabimo nani vsakogar, ki se zanima za to aktualnost. Vstop prost.

— **Dovažanje ledu z Gorenjskega.** Te dni se je pričel dovažati led iz Rade in drugod na Gorenjskem. Plošče so 10-15 cm debele. Za Ljubljano znaša potrebščina ledu nekaj sto vagonov.

— **Snega je padlo** preteklo nedeljo in ponedeljek po deželi 20-30 cm, zlasti visok leži po hribih in planinah. Kmetovalci so ga povsod veselili. V nizavah in na hribih pa je pretekli teden pognal že teloh in zvončki.

— **Promocija.** Na vseučilišču v Zagrebu je promoviral doktorjem prava gospod Dioniz Godina iz znane odlične rodbine v Skednjo pri Trstu.

— **Razpisane trafike.** Finančno okrajno ravnanstvo v Ljubljani razpisuje tabačne trafike v teh-le krajih: v Ljubljani tri, in sicer v Sv. Florijana ulici št. 1, na Karolinski zemlji št. 42 in

▼ Spodnji Šiški št. 20. potem na Viču dve (št. 25 in 66), ki se združita v eno novo trafiko, na Brezovici št. 32 v davčnem okraju metliškem, na Ladi št. 19 v davčnem okraju Ljubljana okolica, v Dolih št. 5 v davčnem okraju litijemskem, na Grosupljem štiri, in sicer Grosuplje kolodvor in Grosuplje št. 19, ki se združita v eno novo trafiko, ter Grosuplje št. 17 in št. 28, ki se zopet združita v eno novo trafiko, in slednjič v Motniku št. 11 v kamniškem davčnem okraju. Natančni razpis je natisnjen v »Uradnem listu« št. 13.

— Pegavica v Zagrebu. Zagreb, 8. februarja. Danes se je pojavil v Zagrebu nov slučaj pegavice.

— Razpisane službe. Zdravstveni osek za Slovenijo razpisuje do dne 29. februarja za državno zdravilišče v Topolšiči službo oskrbnice, ki bi morala prevzeti v oskrbo ves perlini in sobni inventar, nadzirati šivilje in tudi sama sodelovati pri popravilju perila ter dve službi bolničark, in sicer ene stalne, ene pa za poletno sezono od dne 1. junija do konca meseca septembra t. l. — Dalje razpisuje isti osek do dne 1. marca službo okrožnega zdravnik za zdravstveno okrožje metliško. Natančnejša razpisa teh služb sta objavljena v »Uradnem listu« št. 13.

— Pomnožitev javnih lekarn. Dež. vlad. odn. osek za zdravstvo se je stavil od prizadete strani predlog, da se naj vzpriči temu, ker se je Ljubljana v zadnjih 6 letih znatno razširila in zajedno pomnožila od 40 na okroglo 70.000 ljudi, ukrene potrebno, da se v interesu zdravstva in sploh javnosti pomnože lekarne in sicer tako, da bi se dovolila po ena v Šiški, na Viču, na Karlovski cesti in v Mostah.

— Električna naprava na Krki. Med Krko in Žužemberkom, t. j. ob najmočnejšem toku Krke, namerava neka zasebna družba zgraditi električno v vodno silo, ki bi služila za javno razsvetljavo pa tudi v obrtne, odn. industrijske svrhe, t. j. elektrarno, kakršna je n. pr. ona posestnika J. Koširja v Tacnu pod Šmarno goro.

— Za kontrolo potnikov ki dohajajo v Ljubljano z večernimi vlaki in tu prenočujejo, bo ustanovljen na glavnem kolodvoru poseben polic. kontrolni oddelček, t. j. nekak urad s par organi, ki bo imel v evidenci vse došle tučice, jim sam nakazoval stanovanja odn. prenočišča, in se bo tem odredbam moral vsakdo brezpogojno pokoriti. Ti organi bodo nastanjeni v posebnem objektu ki je na novo že zgrajen in v surovem zidovju dovršen in pod streho. Zagreb, Gradec in druga mesta že imajo take kontrolne urade. Ta urad prične poslovati takoj, ko bodo uradni prostori uporabni.

— Za »Jugoslovensko Matico« daruje ga. Marija inž. Kobalova 100 K ob priliki poroke svaka dr. Alojzija Kobala.

— Podružnica Jugoslovenske Matice za Kranj in okolice ima občni zbor 24. februarja ob 8. zvečer v prostorih Peter Mayerjeve gostilne. Ako bi občni zbor ob 8. ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje ob vsakem številu. Zunanji člani naj odpošljejo vsaj delegata.

— (Dopsul ktp Ivana Cankarja) je izklesal iz laškega marmorja naš domači umetnik profesor Alojzij Repič in ga razstavil v Schwentnerjevi knjigotlačnici v Prešernovi ulici. Delo je na prodaj, in zato pripravljamo to ugodno priliko zasebnikom in društvom, ki žele okrasiti svoje prostore s takim umetvorom.

— Črne koze v Savinski dolini. V Celju in v Savinski dolini so se pojavile črne koze. V Celju so zaprli glavno tobačno trafiko, ker je obolela na kozah ona izmed prodajalk. Zlasti hudo razsajajo črne koze v Gornji Savinski dolini, posebno v Lučah, kjer je na kozah umrlo že veliko številu ljudi. Kozе so najbrž zanesli vjetniki, ki so se vrnili iz Sibirije.

— Nova tovarna v Ljubljani. Glej gospodarski oidelek.

— Divjanje avtomobilov po ljubljanskih cestah je za pasante nezno. Večinoma so to vojaški avtomobili, ki drve po blatnih cestah in ki onesnažijo ljudem obleko, hišam pa stene. Proti tem šoferjem naj policija brezobzirno nastopi in odpravi to brezobzirno in divjo vožnjo.

— Mariborski pekl so večeraj povišali cene belemu kruhu za 1 K pri kilogramu, ne da bi o tem obvestili odjemalce. Hlebček stane sedaj 8 K.

— V Pasteurjev zavod v Zagrebu sta bila oddana Ana Završnik in Gjud ml., katera dva je bil popadel stekli pes iz Črnuč. Vsega skupaj je pes napadel 9 oseb, od teh je ogrizel samo gorenja dva.

— »Bauernball« v Mariboru dovoljen. Iz Maribora poročajo: Nedavno je zaprosil nemški sportni klub »Rote Elf« pri vladi za dovolitev prireditve »Bauernballa«. Vlada je to nemško prireditelju sicer sprva prepovedala, kasneje pa zopet dovolila in se je ta ples mariborskih elitnih nemških kmetov vršil snoči, 8. t. m.

— Uboj. Iz Maribora poročajo: Vinko Lovše, bivši logar v graščini Hrastovec in Antonija Malek sta žive la že celo vrsto let radi neke poljske potil v velikem sovražstvu. Ko je pred 15 leti Antonija Malek dobila tožbo, je postavila ob poti velik s plotom zagrajen križ. Od takrat so se prepri vedno nadaljevali, ker je Lovšeta jezilo, da je njegova nasprotnica zmagala. 3. t. m. je prišlo med njima zopet do hudega prepira in ko se je Lovše dovolj razsrdil, je skočil v hišo, snel s stene lovsko puško ter ustrelil na Malekovo. Krovelja jo je tako nesrečno zadela, da je bila na mestu mrtva.

— Prebrisan trgovski posredovalec. Neki trgovski posredovalec je nedavno ponudil Akcijski družbi za kemijsko industrijo, t. j. tovarni za klet, večjo množino ovsa, okoli 1000 kg po 410 K 100 kg. Družba je ponudbo sprejela in mu plačala. Drugič je ponudil družbi 3000 kg po 395 K. Denar je sprejel. Oves je bil Žitnega zavoda, katerega je dotičnik potem oškodoval za približno 16.000 K. Družba je spoznala, da bi bila oves lahko kupila veliko ceneje, če bi ga bila direktno naročila pri Žitnem zavodu, ne pa pri posredovalcu.

— Alkohol in njega tajnost. Točenje in zavzivanje alkoholnih pijač je bilo dovoljeno pri predpustnih prireditvah — izvzemši stanovskih prireditvah, na primer lovski ples, Umetniška noč — samo do 24. ure. Seveda se je točilo in pilo zasebno, kar dokazuje dejstvo, da je bilo na policijskem ravnanstvu v letošnjem letu radi pijačevanja že K 10.670 vplačanih glob. To je statistika le samih glob. Statistika zapravljenega denarja pa ne bo nikdar objavljena in dognana. Policijsko ravnanstvo je napovedalo boj raznim »vnosrkom«, toda ti so tudi zvine buča, kajti »vnosrk« mora piti oo jutra ranega. Policijsko ravnanstvo je pričelkom poskusilo omejit pijačevanje na ta način, da je po 24. uri prepovedalo točenje alkoholnih pijač. Ker pa to ni rodilo zaželenega uspeha, kajti gostje so si preskrbeli do polnoči toliko pijače na mizo, da je sigurno učinkovala, je deželna vlada tudi zavzivanje alkoholnih pijač po polnoči prepovedala. Kakor je kazalo, tudi to sredstvo ni moglo preprečiti pijačevanja, ker popivalo se je na skrivaj in še z večjo strastjo, v lepi nadi, da se tako vara policijo. Lepo je bilo včasih videti, kako je napol trezni prijatelj svojemu napol pijačnemu tovarišu prigovarjal: »Trdno se drži, tiho bodi, policaj te gleda, kako te bo v kazen spravil.« Javni plesi sicer niso bili dovoljeni, plesalo se je pa v takozvanih »zaključnih družbah«.

— Napad na kolodvoru. Na 14. firu glavnega kolodvora je večeraj, na pustni torek okoli 11. dopoldne vlomil pržni delavec Cvetko iz Zaloga v vagon, ki je bil natovorjen svežega svinskega mesa iz Novega Sada in je bil določen za izvoz v Italijo. Cvetko je izmaknil okoli 3 kg mesa. Tatvino je takoj zaznal čuvaj in straža južne železnice France Ungar, 29 let star, oženjen, stanujoč na Cesti v Mostni logi. Stavil je delavca na odgovor in legitimacijo. Ta pa je po daljšem prerekanju potegnil nož iz žepa in besen napadel čuvaja ter mu zadal globoko rano na desni strani vratu. Pred besnim in razjarjenim napadalcem je Ungar zbežal, napadalec pa za njim. Slednjič je Ungar padel na tla, napadalec pa, videč številno množico delavcev, je pobegnil v Zalog n asvoji dom. Težko ranjenega je postajenačelnik, nadzornik g. Ludvig dal prenesti v bolniško sobo južne železnice, kjer so ga za silo obvezali in ga je potem g. Zdravko Koren, nadziratelj straže južne železnice, spremlil v javno bolnico. Napadalec Cvetko so orožniki na domu v Zalogu aretirali in eskortirali v Ljubljano, kjer so ga izročili sodišču.

— Aretacija nevarnega tatu. Ljubljanska policija je aretirala zelo nevarnega tatu Jakoba Hribarja, doma iz Ježice. Hribar ima na vesti številne tatvine, med drugim je ukradel nekemu Osenarju pred pol letom 1700 K.

— Nesreče in poškodbe. Rusu Timoteju Grigorjevu, delavcu v tovarni »Bistra« pri Domžalah je stroj popolnoma zmečkal desno roko. — Nogo si je zlomila Neža Zakrajšek iz Male Slivnice pri Velikih Laščah.

— Sentjakobska napredna knjižnica izposoja vsak delavnik od pol 6. do pol 8. zvečer na Vožarskem potu št. 2, koncem Florjanske ulice, električno postajališče, najlepše slovenske, srbohrvatske, češke, nemške, italijanske in francoske knjige. Kupujejo se knjige po najvišji ceni. (k)

— Celjsko parno kopališče, ki je bilo doslej last nemškutarja Tratnika, je prešlo v narodne roke. Kupil je kopališče Boris Batič.

— Smrtina kosa. Umrli je v Zgornjih Jaršah pri Menžužni posestnik g. Janez Zargi, star 85 let. — Umrli je v Ljubljani na Tržaški cesti št. 11 gošpa Amalija Rupar, N. v m. p.!

Kultura.

Repertoir Narodnega gledališča v Ljubljani.

Opera.
Sreda, 9. febr.: Pred vratmi slave. Gostovanje hudožestvenega teatra. Izv. Oetrik, 10. febr.: Potop. Gostovanje hudožestvenega teatra. Izv. Petek, 11. febr.: Tri sestre. Gostovanje hudožestvenega teatra. Izv. Sobota, 12. febr.: Tosca. Red E. Nedelja, 13. febr.: Fra Diavolo. Izven. Ponedeljek, 14. febr.: Koncert Josep Rijavec in Ciril Ličar. Izven.
Predstava »Tri sestre (gostovanje hudožestvenega teatra) v petek 11. februarja t. l. začenja ob pol 8. zvečer.

— Svetovna turneja Josipa Rijavca in Cirila Ličara. V nedeljo 30. t. m. je nastopil zadnjikrat na odru Narodnega kazališta v Zagrebu naš najboljši in prvi jugoslovanski tenorist g. Josip Rijavec, pred odhodom na turnejo po Češki, Švedski, Norveški, Holandiji, Danski, Angliji in Ameriki. Dne 5. februarja je imel svoj oprostni koncert v Beogradu, 10. v Zagrebu, 14. v Ljubljani, 22. pa pod pokroviteljstvom ministra Iv. Hribarja v Pragi v novi in največji praški dvorani (2600 oseb) Valky sal »Lucerna«. Z Rijavcem od-

haja tudi naš obče znani in vzačevani pianist Ciril Ličar, kateri si je že na turnejah z slavnim Kocijanom s svojo virtuoznostjo pribavil ugledni položaj odličnega pianista, ter je ne samo doma nego tudi v tujini posebno na Češkem zelo priljubljen. Prepričani smo, da boste ta dva odlična umetnika v tujini dvignila ugled naši mladi domovini, ter da bo našla njih umetnost odziv in priznanje pri najstrožji kritiki. Tej turneji se je priključil tudi baritonist g. Milan Rajzer, profesor konzervatorija v Zagrebu. Nastopil pa je v Beogradu, Pragi Londonu in Newyorku. Vodja turneje g. Gradiš - Daneš se je ravnokar vrnil s potovanja glede predpriprav, ter mu je ne samo ministarstvo prosvete v Beogradu nego tudi ministarstvo zunanjih zadev v Pragi izdalo zelo laskavo priporočilo ter to prvo jugoslovansko propagandno turnejo označilo kot oficijelno tako, da bo ta jugoslovanska turneja manifestacija naše in slovanke muzike. Obenem nastopi g. Rijavec v Narodnem Divyudu v Pragi, Brnu, ter v Stockholmu, Kopenhagenu, Amsterdamu v svojih najboljših opernih partijah. Z veseljem pozdravljamo ta važen korak naših odličnih umetnikov, tem bolj ker je razpored sestavljen iz najboljših skladb naših jugoslovanskih komponistov. Poslovilni koncert Rijavca in Ličarja v Ljubljani naj bo merilo koliko cenimo imenovane. Ljubljansko občinstvo naj brez izjeme stori svojo dolžnost.

— Naši Zapiski. Pravkar je izšla 1. številka novega letnika tega »mesečnika za politiko in gospodarstvo, kulturo in socialno življenje« v novi, priljubljni opravi z naslednjo vsebino: Dr. Dragot Lončar: Slovenci in Jugoslovanstvo; dr. Fr. Veber: Materializem; — dr. A. Serko: Naše medicinske fakultete; — dr. K. Ozvald: Za vodilo — ter J. S. Mačhar: Ovidijeva molitev. Zelo bogat »Pregled« prinaša prispevke J. Jurkoviča, K. Ozvalda, Fr. Erjavca in dr. V. Moleta. Ker je revija strogo kulturna in nestrankarska ter sodelujejo pri njej naši prvi znanstveniki in publicisti, jo tolo pripravljamo. Izhaja sedaj redno sredi vsakega meseca in stane letno le 60 K. Naroča se pri »Slovenski Socialni Matici«, Ljubljana, poštni predal 91.

— D. S. Merežkovskij: Carjevič Aleksaj. Historična tragedija v petih dejanjih. Dne 3. t. m. je Vinohradsko gledališče vzvirozilo z velikim uspehom to rusko dramo, ki jo je po lastnem romanu spisal Merežkovskij.

— Osješka drama razpadla? »Riječke poroča, da je vse članstvo osješke drame ostavilo gledališče ker je bil tovariš Gee odpuščen. Povod ateri je dramaturg dramatik Dečak. Baje je zanesel v osješko gledališče »atmosfera plemenske neustrpnosti ter goji le tuj repertoar. Uprizorja le svoje drame, Nemoje in Ruse, a bagatelizira domačo literaturo. Uprizorja baje le hrano »za mondeno gospodoc. Zaneslo se je v gledališče neko »Motiljsko«, mondeno razumevanje tega, kaj je kulturno in kaj ima literarno vrednost, a kar je ozko zvezano z duševnim nacionalnim življenjem Hrvatov in Srbov, se odvira. Zadovoljna je s tem le publika, ki si je pridobila, ne svoje omike, nego le nekaj »slif« na Dunaju in Pešti! Ker je osješko gledališče važna kulturna in predvsem narodna institucija za ves severni rajon hrvatsko - srbske zemlje, poseže v afero zopet vlada, ki ima z gledališkimi štrajki polne roke dela zdaj tu, zdaj tam.

— Koncert Rijavec - Ličar v Beogradu. Kakor je znano, sta priredila naša umetnika Josip Rijavec in Ciril Ličar v petek koncert v Beogradu. Kakor je bilo pričakovati, je koncert uspel v vsakem oziru silaino. Znani skladatelj Miloje Milojevič je priobčil v »Politiko« o koncertu listek, v katerem pravi med drugim: »Jugoslovni imamo svojo umetnost in ona se polagoma ali stalno zliva v eno edinstveno harmonijo, ki napolnjuje naša polja, naše gore, naše dobrane, vso našo zemljo od sivega Triglava pa do Pelagovije. Jugoslovanska duša živi v jugoslovanski umetnosti... S tem razpoloženjem sem stopil iz »Menaža« po koncertu Rijavca, Ličarja in Reiserja... Ako bi Rijavec in Ličar ne imela pravice, da se imenujeta z umetniškega stališča umetnika, mi bi se morali diviti, ker sta umela dati izraza čustvu lenote v borbi za nacionalno umetnost. Ker pa sta dovršena umetnika, sposobna, da se igrata z tehniko, ker sta mlada in že umetniške osebnosti, je naše občudovanje podvojenno. Gospod Rijavec, o katerem sem že svolečasno izrekel svoje mnenje, je stilist, je mojster detajla ali tudi umetnik in pravem pomenu te besede. On je izobražen pevec, ki zna natli vse akcente, da prihaja do izraza njegova umetniška osebnost, skratka on je cel umetnik. Gospod Ličar je umetnik krepke roke, ki modelira obliko z največjo sigurnostjo, ustvarjajoč arhitekturno s pomočjo tonov in harmonije. Ličar je prvovrsten umetnik, krepke geste in polne sonornosti... Z eno besedo: večer v Menažu z dne 4. februarja je bila sijajna manifestacija modernih teženj naših nacionalnih umetnikov.«

— Koračnica Amaeonk iz opere »Carličine Amaeonke«, uglasbil Viktor Parma, je izšla za male orkestre zelo lično izdelana, v založništvu knjižarice V. Weixl v Mariboru in sicer za sledeče glasove: klavir, harmonium, violino I., violino II., bas čelo, flauta in tamburi. Cena vseh glasov skupaj je 40 K, s poštnino 43 K. Posamezni glasovi stanejo za klavir 10 K, harmonij 8 K, vsi drugi glasovi pa po 4 K izven poštnine. V najkrajšem času izidejo še

naslednji komadi: »Veseli pastir« (valček), »Dva kupleta Joškota«, »Če Peterburgu to povem novec«, »Moj ideal« itd. Ker so naši orkestri do sedaj bili večinoma navezani na tuje komade je ta napredek v domači harmoniji tembolj pozdravljati. Zato pripravljamo ta dela, ki bodo izhajala pod imenom »Lira«, najtopleje. Zahtevatve jih po vseh trgovinah z muzikalijami.

— O založniku Čakloviču. Prejeli smo to-le pismo: Poštovani gosp. uredniče! Citam u 24. br. »Jutra«, medju vestima u rubrici Prosveta, bilješku: »Izredni založnik g. Čaklovič«, u kojoj se kaže da je »Čaklovičev zavod samo ekspoziturna dunajskega fotokemigrafinega zavoda J. Löwy«... i da Čaklovič »plačuje menda najmanje honorarje v celi Jugoslaviji.« Da li je prvi navod istinit, ne znam, ali da je drugi posve lažan i izmišljen znadem posve sigurno. Mogu dokazati time, što je meni nakladni zavod Čaklovičev

Sestre! Slovenke!

Naše srbske sestre imajo društvo: »Kolo Srbskih Sestara«, ki so ga ustanovile l. 1903 z namenom, da materialno in moralno podpirajo brate in sestre v potlačeni krajini in podpirajo in »vzdržujejo vsako težnjo in vsak pokret za osvobojenje in ujedinenje vseh bratov v eno narodno dvojno državno celino. Kljub temu, da so naši bratje Srbi dosegli svojo popolno ujedinenje, hoče Kolo Srbski Sestara tudi v bodoče nadaljevati svoje delovanje. V svojem kolektarju »Vardariju« pišejo naše sestre, da hočejo v osvobojeni domovini svoje delo še povečati, da bodo »upirale svoje oči k sinjemu morju, k otokom in snežnim planinskim vrhovom, kjer čaka milijon našega naroda odrešenja.« S posebnim pismom so se obrnile do slovenskega ženstva s pozivom, da stopimo tudi me v njih krog, oziroma da ustanovimo enako društvo z enakim ciljem, obljubljajoč nam njih vsestransko moralno in materialno pomoč in podporo.

Ali bomo Slovenke ostale glube za ta blagohotni poziv? Ali bomo odbile roko, ki nam jo ponujajo naše sestre? Ali ne čaka ravno nas največja in naštetja naloga: Koroško in Primorje? Ali bomo mogle same premagati to nalogo? Samo naše srbske sestre z njih dolgoletno izkušnjo, z njih jasnim vzgledom in z njihovimi sredstvi nam bodo mogle olajšati naše ogromno delo. Samo v stiku z njih Kolo in njegovo slavno tradicijo, ki pozna imakine in mučenice, bomo mogle črpati za svoje delo tisti duh agilnosti, iskrenega rodoljublja, nesebičnosti, samozataevanja in požrtvovalnega heroizma, ki pozablia popolnoma sebe, svoje imetje in svoje življenje in ki ga ni vzgojilo enakega gotovo nobeno drugo žensko društvo v Evropi.

Najnovejša poročila.

SKLEPI FAŠISTOV ZA VOLITVE.

— Trst, 8. febr. Kongres fašistov je v nedeljo sprejel resolucijo, ki poudarja nacionalni značaj bodočega volilnega boja in poziva vse Italijane na enotno fronto pri volilni borbi. »Piccolo« pojasnjuje resolucijo, izvajajočo, da ima Julijska Benečija na meji italijanskega naroda še posebno defenzivno nalogo pri volitvah in da obstoji težka nevarnost za mir in red, za narodno in mednarodno življenje italijanske države v slučaju premaknitve omejenega ravnotežja v deželi. Mandati ne smejo služiti posamnim aspiracijam, ki so brez realnega temelja in politično neopravičene, marveč narodovim potrebam. — Sklenila se je fašistovska zarota proti Jugoslovenom za bodoče volitve v italijanski parlament.

ITALIJANSKI SENAT.

— Rim, 8. febr. V večerajšnji seji je zunanji minister obrazložil delovanje Italije na pariški konferenci, zaključujoč, da javno mnenje gleda skeptično na take-le sestanke, ki se dogajajo pogostoma, ne da bi pustili za seboj sledove znatnega zboljšanja evropskega položaja. Koncem februarja bo nov sestanek v Londonu. Ali priznati treba, da so politične vzpostavitev mogoče samo polagoma po tako dolgi vojni. Tudi po Napoleonovi katastrofi so bili številni sestanki državnih poglavarjev. Narod, ki so toliko trpeli, žele hitrejšega korakanja k pravnemu miru, vendar kdor gleda dogodke z resnim očesom, vidi napredek v kovanju do strpnosti in sodelovanja. Italija stori tudi nadalje svojo dolžnost.

ZASTOPNIKI ITALIJE V DALMACIJI.

— Rim, 8. febr. Zunanji minister je že imenoval osobie za konzularne urade v Sibeniku, Splitu, Dubrovniku, Boki Kotorski in na Korčuli v Dalmaciji ter za Krk. Nekateri so že na svojih mestih. Strogo jim je naročeno varstvo nad Italijani, ki pripadajo Jugoslaviji.

za knjigo pjesama, koja će izaći ovih dana (»Srebrna cesta«) isplatio najveći honorar koji se može dobiti u Jugoslaviji. Najme, za 30% više nego plaća Matica Hrvatska, Društvo Hrv. Književnika, a pogotovo koji trgovacka zavod. Osim toga, poznato mi je kao jednome od urednika književno-umjetničke revije »Kritike«, koja finansira nakladni zavod J. Čaklovič, da plaća honorare jednu krunu po retku, a svaku pjesmu sa 100 kruna, tako da »Kritika« imade deficit, koji Čaklovič plaća od svojih sredstava. Čudovato mi je zbog toga, da se taj zavod javno ironiruje u »Jutru«, dok mi imademo o njem sasvim prafino mišljenje. Zato vas molim, sa volju istine i pravednosti, da oštampate ovo pismo u Vašem cijenjenom listu, kako bi se vidlo, da je vjest u »Jutru« skroz naskroz izmišljena in neistinita. Primitte, gosp. uredniče, izraz mogo poštovanja, Gustav Krklec, književnik.

Nočemo molčati! Hočemo se odzvati pozivu! Zato se je osnoval tudi med slovenskim ženstvom odbor, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno, da ustanovimo »Kolo Slovenskih Sestara«, ki bo zasledovalo isti cilj kakor Kolo Srbskih Sestara, v kolikor pridejo v poštev interesi, ki se tičejo v prvi vrsti Slovencev. Ugovor, da skrbi že »Jugoslov. Matica« za naše osvobojene brate je neutemeljen. »Jugoslov. Matica« je društvo s strogo opredeljenim delokrogom, pri katerem se dolžnosti članov omejujejo skoro na samo plačevanje članarine. »Kolo Slov. Sestara« pa hoče biti organizacija aktivnega in najraznovrstnejšega dela ne samo v zgoraj označeni smeri v korist naših bratov zunaj naše države, temveč tudi dela za konsolidacijo naše države na znotraj, da se poleg državnega in političnega, doseže tudi tisto duševno edinstvo, ki ga danes še ne poznamo.

Kakor Kolo Srbskih Sestara hoče tudi naše Kolo stati na najširši demokratiški podlagi. Razlike stanu nočemo poznati, ne razlike političnega prepričanja, ker je cilj, ki ga bomo zasledovale, cilj vseh pravih Slovenk, se ne bomo ločile in sodile po licu in poklicu, ampak samo po srcu in delu, kakor bomo na vse mogoče načine podpirale naše obrambene organizacije, hočemo širiti in razvijati ljubezen do domovine in svobode, hočemo v resnem in požrtvovalnem delu vzgalati sebe in svoje sinove in hčere, da ustvarimo od njih veliko in silno pokolenje, ki bo pripravljeno s svojo krvjo dovršiti delo osvobojenja, ki ni še izvršeno. Pripravljajni odbor.

VZPOSTAVITEV TELEFONSKE ZVEZE TRST-REKA.

— Rim, 8. febr. Ob Beneševem bivanju tu so se dosegli dogovori za izpopolnitev aplikacije sklepov v Gradcu. Tako se vsled sporazuma med ministarstvom za industrijo in onim za pošte daje telefonska zveza Trst-Ljubljana-Gradec-Praga na razpologo tudi občinstvu, dočim je bila doslej na razpologo le vojaški oblasti.

BOLJŠEVIKI IN DUNAJSKI SOCIALISTI.

—d Pariz, 8. febr. »Humanite« objavlja poročilo komunističnega odsaka komunistične internacionale, ki so ga podpisali Sinovjev, Ljenn in Trocki in ki ostro nasprotuje ustanovitvi nove internacionale na Dunaju, ki se zaznamuje kot internacionala 2½. Izporočilo imenule avstrijske socialistične voditelje narodne izdajalce in pozivlje vse zavodne delavce vsega sveta, naj bolj kotirajo internacionalo 2½.

GRŠKA IN SEVRESKA POGODBA.

—d Atene, 8. febr. Kalogeropoulos je v zbornici izjavil, da bi se protiv vsakemu revizijskemu predlogu sevreske pogodbe, ako bi zastopal Grško v Londonu. Vsi voditelji strank, med njimi tudi Danglis, pristaja Venizelosov, se strinjajo s tem.

USTAVNI ODESK.

—d Beograd, 8. febr. Danes je imel ustavni oidek sejo, na kateri se je nadaljevala načelna diskusija o načrtu ustave g. Pašića. Predsedoval je dr. Milenko Vesnić. G. Filip Filipović (komunist) je rekel, da se morajo pri razpravi o ustavi vpoštovati odnosa, v katerih se ustvarja. V načrtu g. Pašića se ne vidi, da so veliki dogodki, ki so se odigrali med svetovno vojno, zapustili svojo sled v ustavi. Izgleda, da so ustvaritelji tega načrta prespali te velike zgodovinske dogodke ter leta po svetovni vojni. Kadar se govori o ustavi, treba je računati tudi s svetovnimi gospodarskimi dogodki in s mednarodnim političnim položajem, ker danes ni ena država ne more ostati kot samostojna gospodarska edinca. Vojna je služila kapitalizmu. Svet je vedno ne st-

ri v mirovni odnošaji, gotovo za to, ker je po vojni ostalo pri istem mešanskem redu kakor pred njo. Narodni problemi so v svetovni vojni izgubili svoj značaj, ker je na milijone ljudi moralo iti na bojne poljane za kapitalistične in imperialistične interese. Samo svetovna ustava more vsem narodom zagotoviti, da bodo svobodni in samostojni. Kot dokaz za to naj služi sovjetska Rusija, ki stremi za tem, da se povsod uvede pravica samoodločbe narodov. Amerika ima 100 milijonov prebivalcev, Japonska 50, Angleska 50 in v vojni obogatele industrijske države tudi 50 milijonov prebivalcev. Iz tega se vidi, da je 250 milijonov ljudi več ali manj dobro preživelo to vojno dočim živi 14 milijarde v onih deželah, ki so gospodarsko odvisne od Amerike in Anglije. Francoski finančni minister je nedavno govoril o finančni krizi na Francoskem tako, da ga ne bi prekosili niti najhujši boljševiki. Italija je brez premoga in brez kruha, Japonska se nahaja pred težko revolucionarno krizo. Iz malih držav je ententa napravila oporišče, na katero se naslanja v svoji kolonialni politiki, tako da ostane le še dve sili: Amerika in Anglija. Pa tudi te dve veliki državi sta v velikem tekmovanju. Amerika gradi toliko vojnih ladij, da bo v petih letih njena mornarica močnejša kot angleska. Zaradi petroleja in nafte divja med tema dvema državama hud konkurenčni boj. Vse se pripravljajo za novo svetovno vojno. Po podatkih, ki jih je predložil angleški diplomat Ting, ki spada tudi med buržoazije ima, ako se računa deset zlatih rubljev za en angleški funt, Amerika 19 milijard aktiv in 8 pasiv, Anglija 17 milijard aktiv in 8 milijard pasiv; med aktivni je tudi 8 milijard ruskega dolga, katerega bodo dobili povrnjenega, kakor računajo. Francija ima 3 1/2 milijarde aktiv in 10 1/2 milijarde pasiv; zato poizkusa opleniti Nemčijo za 226 milijard zlatih mark.

Sokolstvo.

V počestitve spomina vrliga Sokola nadučitelja pok. br. Draga Rumpretja iz Krškega je podaril br. starosta dr. Vilko Mauer 80 K kočevskemu Sokolu (za dom). V posnemanju!

Turistika in sport.

Redka ugodnost! Člani sportnih klubov, včlanjenih v Sportno zvezo, dobe o priliki prireditve sanjske tekme dne 13. t. m. in smučarske tekme dne 20. t. m. (v Bohinju) za polovico znižane vozovnice, ako se zgledajo po tozadovno izkaznico Sportne zveze (Narodni dom od 8. do 12. in od 3. do 6.). — Izkaznica ni veljavna samo za dan tekme 13. in 20. t. m. temveč se lahko sportniki odpeljejo že tudi prejšnji dan pred tekmo v Bohinju. — Carpe diem!

Iz Bohinja nam poročajo z dne 8. t. m. da leži v dolini 51 cm snega, v višjih legah od 1000 m dalje pa že okrog 1 m na debelo. Smuka idealna. — Sankališče se urejuje in izpopolnjuje, tako da bo od četrtika dalje odprto za trening pred sanjsko tekmo, ki se bo vršila dne 13. t. m.

Velika sportna prireditve v Bohinju dne 13. t. m. V Bohinjski Bistrici se bo vršila dne 13. t. m. letošnja sanjska tekma za prvenstvo Jugoslavije, prvenstvo Slovenije in prvenstvo Bohinjca za leto 1921 i. s. v petih delih. — I. Tekma senio-jev (enosedežna) — 2000 m — 3 diplome, 1 častni znak. II. Tekma juniorjev (enosedežna) — 1000 m — 3 diplome, 1 častni znak. III. Damska tekma (enosedežna) — 800 m — 3 diplome, 1 častni znak. IV. Tekma dečkov in deklet (do 16. leta) enosedežna — 800 m 5 diplom, 2 častna znaka. V. Tekma na dvosedežnih sankah — 1000 m, 6 diplom, 2 častna znaka. — Začetek ob 10. Vspored. tekmovalni predpisi: glej 4. in 5. št. »Sporta« 1921. — Pojasnila, prijava in prijavnine na naslov: »Sportna zveza«, Ljubljana, Narodni dom, »Zimskosportni odtelke. Boh. Bistrica. »Tourist Office«, Ljubljana, Dunajska cesta.

Znižane vozne v Bohinju. Člani klubov, včlanjenih v Sportno zvezo, dobe o priliki sanjske tekme dne 13. t. m. in smučarske tekme dne 20. t. m. v Bohinjski Bistrici polovico znižane vozne listke za tja in nazaj na podlagi posebne izkaznice, ki jih izdaja Sportna zveza, Ljubljana, Narodni dom (uradne ure: od 8. do 12. in od 3. do 6.). Članske izkaznice je prinesel seboj. — Udeleženci tekem v Bohinju kupijo v Ljubljani na podlagi omenjenih izkaznic pred odhodom celo vozovnico a je ne oddajo v Boh. Bistrici, temveč jo shranijo za povratek v Ljubljano.

Izpred sodišča.

Iz časov vojni grozot. Za vojne je bil na Grosuplem komandir orožniške postaje stražmojster Josip Kožuh. Kakor družod, tako se je tudi na Grosuplem tekom težke vojne razvil posebno intimno razmerje med kmeti-vojaki in stražmojstrovno soprogo, umevno, ker soproge imajo primeren vpliv na svojega moža, da poročila niso bila za kmete neugodna. Kmetje oziroma njih žene so nosili soprogi Josipa Kožuha raznovrstna živila v veliki obilici, lahko je bilo potem živeti, kmetom pa je bilo seveda tudi zelo ustrezno, če so bile njih »prošnje za urlaub ali entheben-go« od stražmojstra primerno resno priporočene in rešene. Edino kmet, močan in krepak Anton Rebolj je imel smolo, ker ni spoznal o pravem času »mazila«. Gospod stražmojster mu ni napravil ugodnega poročila. Naravno, da je Anton Rebolj, posestnik iz Ponove vasi, začel po prevratu neizprosno boj proti

Društvene vesti in prireditve.

Društvo nižjih državnih službencev za Slovenijo v Ljubljani sklicuje občni zbor, ki se bo vršil v nede-

ljo dne 13. februarja t. l. ob 3. popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red po § 10. društvenih pravil.

Sokolstvo.

V počestitve spomina vrliga Sokola nadučitelja pok. br. Draga Rumpretja iz Krškega je podaril br. starosta dr. Vilko Mauer 80 K kočevskemu Sokolu (za dom). V posnemanju!

Turistika in sport.

Redka ugodnost! Člani sportnih klubov, včlanjenih v Sportno zvezo, dobe o priliki prireditve sanjske tekme dne 13. t. m. in smučarske tekme dne 20. t. m. (v Bohinju) za polovico znižane vozovnice, ako se zgledajo po tozadovno izkaznico Sportne zveze (Narodni dom od 8. do 12. in od 3. do 6.). — Izkaznica ni veljavna samo za dan tekme 13. in 20. t. m. temveč se lahko sportniki odpeljejo že tudi prejšnji dan pred tekmo v Bohinju. — Carpe diem!

Iz Bohinja nam poročajo z dne 8. t. m. da leži v dolini 51 cm snega, v višjih legah od 1000 m dalje pa že okrog 1 m na debelo. Smuka idealna. — Sankališče se urejuje in izpopolnjuje, tako da bo od četrtika dalje odprto za trening pred sanjsko tekmo, ki se bo vršila dne 13. t. m.

Velika sportna prireditve v Bohinju dne 13. t. m. V Bohinjski Bistrici se bo vršila dne 13. t. m. letošnja sanjska tekma za prvenstvo Jugoslavije, prvenstvo Slovenije in prvenstvo Bohinjca za leto 1921 i. s. v petih delih. — I. Tekma senio-jev (enosedežna) — 2000 m — 3 diplome, 1 častni znak. II. Tekma juniorjev (enosedežna) — 1000 m — 3 diplome, 1 častni znak. III. Damska tekma (enosedežna) — 800 m — 3 diplome, 1 častni znak. IV. Tekma dečkov in deklet (do 16. leta) enosedežna — 800 m 5 diplom, 2 častna znaka. V. Tekma na dvosedežnih sankah — 1000 m, 6 diplom, 2 častna znaka. — Začetek ob 10. Vspored. tekmovalni predpisi: glej 4. in 5. št. »Sporta« 1921. — Pojasnila, prijava in prijavnine na naslov: »Sportna zveza«, Ljubljana, Narodni dom, »Zimskosportni odtelke. Boh. Bistrica. »Tourist Office«, Ljubljana, Dunajska cesta.

Znižane vozne v Bohinju. Člani klubov, včlanjenih v Sportno zvezo, dobe o priliki sanjske tekme dne 13. t. m. in smučarske tekme dne 20. t. m. v Bohinjski Bistrici polovico znižane vozne listke za tja in nazaj na podlagi posebne izkaznice, ki jih izdaja Sportna zveza, Ljubljana, Narodni dom (uradne ure: od 8. do 12. in od 3. do 6.). Članske izkaznice je prinesel seboj. — Udeleženci tekem v Bohinju kupijo v Ljubljani na podlagi omenjenih izkaznic pred odhodom celo vozovnico a je ne oddajo v Boh. Bistrici, temveč jo shranijo za povratek v Ljubljano.

Izpred sodišča.

Iz časov vojni grozot. Za vojne je bil na Grosuplem komandir orožniške postaje stražmojster Josip Kožuh. Kakor družod, tako se je tudi na Grosuplem tekom težke vojne razvil posebno intimno razmerje med kmeti-vojaki in stražmojstrovno soprogo, umevno, ker soproge imajo primeren vpliv na svojega moža, da poročila niso bila za kmete neugodna. Kmetje oziroma njih žene so nosili soprogi Josipa Kožuha raznovrstna živila v veliki obilici, lahko je bilo potem živeti, kmetom pa je bilo seveda tudi zelo ustrezno, če so bile njih »prošnje za urlaub ali entheben-go« od stražmojstra primerno resno priporočene in rešene. Edino kmet, močan in krepak Anton Rebolj je imel smolo, ker ni spoznal o pravem času »mazila«. Gospod stražmojster mu ni napravil ugodnega poročila. Naravno, da je Anton Rebolj, posestnik iz Ponove vasi, začel po prevratu neizprosno boj proti

stražmojstru. Tako daleč je došlo, da je bil Josip Kožuh prisiljen iskati zaščeno pred sodiščem. Zadevna pravda pa je trajala podružno leto in je bila 7. t. m. končno rešena pred ljubljanskim okrajnim sodiščem. Zaradi žaljenja časti po §-u 497. kaz. zak. toženi kmet Anton Rebolj je bil obtožbe oproščen. Dolgotrajna pravda je počala čedno zanimivosti. Tako je priča kmet Dremelj med drugim izpovedal: Za »entheben-go« sem nosil soprogi njegovi večkrat, najmanj dvajsetkrat raznih stvari. Bil sem celo vojno oproščen. Enkrat sem prinesel mernik žita, drugič steklenico jesiha (8 l), tretjič sem pripeljal z dvema konjema voz trsak. Ko je pripeljal žito, je dejal: To je za gospoda, da bo moji prošnji pomagala. Gospa je pšenico sprejela in rekla, da bo prošnjo pripravila in ga vprašala: »Koliko kofeja želiš?« Dala mu je nekaj tobaka za jesiha. Sploh je bilo med kmeti prepričanje, kdor da je ž njo dober, je dobro, kdor pa ne, je slabo. — Donesek k socialnim razmeram na kmetih med vojno.

Gospodarske vesti.

Pletilna in tekstilna industrija v Ljubljani. Dobroznana pletilna in tekstilna tovarna Kunc n drug, ki je obstajala na Dunaju že 85 let, se je preselila v Ljubljano z vsem svojim inventarjem ter v bivši cukrarni na Poljanskem nasipu št. 40 priredila popolno moderno opremljeno tovarno za pletilne in tekstilne izdelke. Z najnovejšimi stroji opremljena tovarna zavzema ves srednji trakt cukrarne in obsega tri velike dvorane in pet manjših sob; izdelki so jako fini in lepi. Tovarna je že v polnem obratu in je v položaju, zadostiti vsem naročilom. Znanje in bogate izkušnje obeh družabnikov: g. Josipa Kunca in Karla Kunca, ki sta bila mnogo let vodilna družabnika že 85 let obstoječe tvornice Anton Kunz & Sohn na Dunaju, nudijo v družbi z najmodernejšo mehanično opremo tvornice polno jamstvo, da z vsjo zmoglostjo izdeluje tvornica najkakovostnejše in najboljše po kakovosti za kravate, modne šale, rute in cachenez iz najboljših angleške preje in svile.

Nič več nismo primorani, dobivati take predmete iz inozemstva in se je ravnateljstvo te tvornice odločilo, da bo svoje izdelke označilo tako, da dobi vsak kos etiketo z napisom »Jugoslovenski izdelki firme Josip Kunc & Komp. Ljubljana, Poljanski nasip 40« in prevzema imenovana tvornica tudi za predmete, opremljene s tako etiketo polno jamstvo za najboljšo izvršitev. Ker tvornica prodaja samo preprodajalcem, je priporočati, da v vseh zadevnih trgovinah vse Jugoslovenske zahteve in kupujete samo predmete, opremljene s takimi etiketami.

g. Pariski trg, dne 1. februarja. Valute: London 53.82, Newyork 13.93, Berlin 23, Bruselj 105, Kanada 14.45, Španija 196.25, Grška 112, Italija 52, Praga 19, Bukarešta 19.25, Švica 223.25, Dunaj 4. Žito: Pšenica 90—100, moka 150, rž 77—78, ječmen 85—89, oves 50—54, koruza 70 do 72, riž 90—120 od 100 kg v vrečah. Krna: Seno 45—47, slama 20—23 od 100 kg pri prodavalcu. Zelenjava: fižol 120, večbarvni fižol 95, sočivje 290—310, grah 135—140, krompir 27—34 za 100 kg. Olja: Kopra 300, palmovo 240, palmovo obeljeno 210, rumeno 180 brez sočkov. Milo: 72%—310, 60% do 280, s kofoloni 275—280 za 100 kg v zabojih. Kava: Rio žgana 173, super 161, good 151, prosta 139, Santos nežgana 155 do 201, 175, 163, 148, 130; Bahija 185, 190 od 50 kg. Sladkor: št. 3 182.50—185 za 100 kg. Maslo: 14.50—17.80 za kg. Jajca iz Francije 575, uvožena 490, konservirana 390—400 za 100 komadov. Živina živa: Goveda 4.80—6.75, ovce 4.60—7.50, svinje 5.60—7.20 od kg. Perutnina: Purani 6.50 do 10.50, gosti žive 8—10, zaklane 12.50, race 9—14, golobi 3—7, kokoši zaklane komad 10.50—15, žive 9—13 od kg. Drva: Jabla-

novi 300, jelka 650—850, bukovje 458, hrastovo 510—650 od m³. Suhe slive: 45/50 po 450, 50/55 po 430, 55/65 po 390, 65/75 po 365, 75/85 po 330, 85/100 po 300, 100/120 po 240, 120/140 po 175 fr. od 100 kg.

Uvoz mineralnih olj. Glasom razpisa ministrstva za prehrano in obnovo dežel z dne 30. januarja 1921, št. 340/O. M. U., sme odtok ministrstva za prehrano odseku dovoliti uvoz mineralnih olj samo industrijskega in porabnikom za njihovo lastno porabo, ter samo v količinah do pol vagona, to je 5000 kg in sicer brez vsake kavcije. — Uvoz mineralnih olj preko pol vagona dovoljuje izključno imenovano ministrstvo, oddelek za mineralna olja. — Odseku je dalje zabranjeno izdajati uvozne dovolitve za mineralna olja, ki so namenjena za prodajo in sicer ne glede na količino, ki se uvaža. V teh primerih izdaja uvozne dovolitve izključno le imenovano ministrstvo in sicer tudi tedaj, ako uvožena množina ne presega 5000 kg. — V zadnjih dveh primerih se morajo stranke obrniti za uvozne dovolitve na ministrstvo za prehrano in obnovo dežel, oddelek za mineralna olja, ter priložiti svoji pravilno kolekovani prošnji potrdilo protokolacije ter potrdilo, da so plačali davek za preteklo leto; dalje za vsak vagon kavcije 500 dinarjev, ki zapade v prid državne blagajne, ako uvoznik ne izpolni pogojev, pod katerimi se mu je dovolil uvoz.

Gospodarski svet. Dne 4. t. m. ob 9. je gospodarski svet nadaljeval konferenco pod predsedstvom ministra za trgovino dr. Kulovca. Na dnevnem redu je bilo vprašanje uvoza. Seja je trajala do 13. ure.

Borze.

Zagreb 8. febr. Devize: Berlin 238—240, Italija 534—540, London 565—570, Novi Jork (kabel) 150—152, Novi Jork (ček) 148—150, Pariz 1035 do 1060, Praga 188—189, Švica 2350 do 2375, Dunaj 21.15—21.30. Valute: ameriški dolarji 146.50—147, avstrijske krone 25—26, bolj. levi 160—0, češkoslovaške krone 175—0, francoski franki 980 do 1040, napoléondori 478—482, nemške marke 230—235, rom. leji 190—0, italijanske lire 518—525.

Curih 8. febr. Devize: Berlin 9.95, Holandija 211.50, Novi Jork 621.50 London 23.90, Pariz 43.80, Milan 22.40, Praga 7.70, Budimpešta 1.10, Zagreb 4.40, Bukarešta 8.40, Varšava 0.80, Dunaj 1.50, avstrijske žig. krone 1.50.

Narodna obrana.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca januarja 1921 sledeče prispevke i. s.:

I. Podružnica: Novo mesto 2. 200 K; Mozirje 2. 326 K; Bizeljsko 266 K; Trebnje 1074 K; Trojane 318 K; Celje m. 654 K 60 vin; Vuzenica 111 K; Velike Lašče 600 K; Krško 2. 125 K; Slovenjgradec m. 100 K; Ptuj m. 291 K 60 v; Ljubljana šentpeterska 2. 84 K; Ljubljana I. mestna 2. 471 K; Ljubljana šentjakobsko-trnovska m. 834 K; Brežice 2. 6400 K; Rogaska Slatina 830 K; Borovnica 3600 K; Kranj 2. 3377 K; Kranj m. 3227 K; Metlika 120 K; Trbovlje m. 1019 K 40; Trbovlje 2. 1019 K 40; Jesenice m. 230 K; Rajhenburg 2000 K; Ribnica na Pohorju 100 K; Šoštanj 500 K; Brdo 515 K; Litija 2551 K; Hoče 111 K 50 v; skupaj 30.775 K 50 v.

II. Nabiralnica: Podružnica Trebnje I. s. Springer 30 K, Pavlin 20 K, Znidarski 3 krone 44 v, skupaj 53 K 44 v; m. podružnica Ptuj 112 K 78 v, M. Vesel, Gora 21 K; dr. J. Hrašovec, Celje 40 K; gostilna Kunfover Selo 35 K; pri Rupanju, Ljubljana 26 K 33 v; pri Ribici, Ljubljana 30 K 20 v; gost. Seidl, Spod. Šiška 50 K; gost. Mikuz, tu 44 K 52 v; hotel Južni kolodvor, tu 14 K 8 v; nelmenovan 20 K; skupaj 447 K 35 v.

III. Obrambni sklad: Z. podruž. Novo mesto 200 K; Val. Zablazan, Sv. Trojica 200 K; grofica Herberstein, Ptuj 200 K; uslužbenici ljubli. kurilnice I. ž. v Ljubljani 400 K; odhorne 2. ž. šentpeterske podružnice v Ljubljani 400 K; Ana Podkrajšek in O'za Bizjak, Rogaska Slatina 200 K; slov. fantje pri 3. baon, 9. pešp., Negotin 200 K; A. Šarabon, Ljubljana 200 K; Filip Eppich, Cleveland 200 K; rodbina Bajuk-Kurent-Strovnjak, Ljubljana 200 K; ljubli. soudele-

ženke pooreha pok. Ane Dimnikove 200 K; skupaj 2000 K.

IV. Razni prispevki: Marija Urbančič, Skočjan 12 K; Ernest Starik, Jablanca 60 kron; dr. M. Schmirmaul, Jarenina 100 K; P. Stare, Kolovec 400 K; nelmenovan, tu 20 K; »Slov. Naroda«, tu 129 K; brzojavno in telefonsko obojje, Ljubljana 342 K; Iv. Tauer, Zagorje 50 K; dr. O. Fetič, Ljubljana 200 K; nelmenovan, Ljutomer 200 K; Leop. Zrimšek, Ptuj 60 K; učiteljsvo 4razrednice Smarjeta 60 K; J. Toman, Moravče 50 K; dr. Iv. Stojc, tu 120 K; R. Habjan, Višnjagora nabral v družbi Sokolov 43 K; L. Setna, Ljubljana 18 K; nelmenovan, Ljubljana 20 K; Ana Podkrajšek, Rog. Slatina 8 K; Matica Slovenska, Ljubljana v počastitve spomina pok. L. Svetca 200 K; Iv. Vrhovnik, tu v isti namen 50 K; A. in M. Pregelj, tu 40 K in R. Pevec, Mozirje 200 K v isti namen; nelmenovan 119 Ital. fr.; vesela družba pri Kavčiču, tu I. s. Krapez 100 K, Zalaznik 80 K, Pupovac 80 kron, Kavčič 40 K, Sila 10 K, skupaj 310 K; skupaj 3857 K.

Darila.

U ravi našega lista so poslali za: Ciril - Metodovo družbo, G. Albin Kokalj, teh. asistent j. z. Maribor 150 K, ki jih je nabral ob priliki svoje poroke v Mariboru dne 2. t. m., g. Val. Pulko, nadučitelj na Gorici 229 K, zbirko gostov na svatovščini g. Alojzija Tratnik in gdč. Micike Janc v Potoku, obč. Kokarje in g. Kristina Demšar, učitelica v Cerkljah pri Krški vasi 100 K, mesto cvetk na krsto pok. g. notarja Luke Svetca, Skupaj 379 K.

Ubogega dijaka, ki mu je bil ukraden klubok. Ga. Marija Werli v Cerkljici 30 K.

Jugoslovensko Matco. G. Ernest Starik iz Čapljine v Bosni 200 K za »Jadranski dan« in g. Marija inž. Kobalova 100 K ob priliki poroke svaka dr. Alojzija Kobala, Skupno 300 K.

Ostlepele slov. volake. G. Fran Juranec, nadučitelj v Mirmi peči 100 K, zbirko male družbe, mesto cvetja na grob Josipa Čučka in Knežaku in 340 K, ki so se nabrale povodom poroke g. Iv. Robežnika z gdč. Mici Jančarjevo. Skupaj 440 K.

Otroško bolnico v Ljubljani. Rodbini Gerber-Mikuž 200 K, mesto venca na krsto umrlega tovarnarja Fran Maljaja.

Šrna hvala!

Poizvedbe.

Zgubil se je dne 31. januarja v Narodnem domu ali pa od Šiške do Gosposke ulice kožuhovinst avratnik (kožuh). Pošteni najditelj naj ga odda proti nagradi na upravo »Slov. Naroda«.

Listnica upravnistva.

Klobuk. Dijak naj se oglasi v našem upravnistvu.

Glavni urednik: Rasto Pustoslavsek.

Odgovorni urednik: Božidar Vodeb.

Ženske bolezn: Profesor Scanzoni - Lichtenfels v Würzburgu, neodobni zastopnik ženskega zdravilovstva, je dognal, da učinkuje grenčica »Franz - Josef« hitro, zanesljivo in brez bolečin.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh vam je Felleriev Elzafluid! 6 dvovalnih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebel. Zavrski sok zoper kašeli in prsne bolečine 1 steklenica 9 kron.

Slaba hrana vam je pokvarila želodec? Fellerieve prave Elza-kroglice ga spravilo v red! 6 škatlic 18 K. Omot in poštnina posebel. z nalceneje. Evgen V. Feller, Stubica drnja, Elzatrž št. 238, Hrvatska. B.

Deklica za vse, koja zna prati in likati, traži se za malu obitelji. Ponude s prepisima spričevala in zahtevima plaće na Dra. R. Siebenscheina, odvjetnika Zagreb. 921

Veit tvornički stolar (mizar) prima se odmah. Ponude s prepisima svjedodžba i oznakom zahtjeva neak se šalja na naslov: Tvornica tauina d. d. u Sisku. 924

Proda se dobro ohranjena vzmēt. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 985

Traži se za vrtilarski (vrtlarški) posao vrtlar. oženjen, radi stalne službe, uz deputat i polje za posjed kraj Novog marofa. Ponude na Dr. Gorjan, odvjetnik, Zagreb, Akademski trg 1. 920

Kupilo je stara, tudi peknjena dvo-kolesa, otrojci vozilki šivalni in drugi stroji. F. Batjot, Ljubljana, Stari trg št. 28.

Mlad strojni inženir z večletno prakso (govori več jezikov) išče primerno stalno službo. Ponudbe pod. Strojni inženir 972* na upravnistvo Slov. Naroda. 972

Zemlja ponudba! Veletrgovec išče znan a gospodnično mlado vdovo, katera ima nekaj premoženja, v svrhu ženitve. Le resne neanonimne ponudbe s fotografij o je po-lati pod »Srečna bodočnost« 909* na uprav Slov. Naroda. 909

Spretna agentura in komisija za prodajo soli, gnojil, raznih kemičn. proizvodov ob proviziji se išče. P. nudbe pod. Trgovina na veliko V/8* na B. ckenav v zavod za oglaševanje, Zingreb, Jurjevska ul. 31. 963

Tražio za stroje izdelni in prodaja debelo in drobno m² po K 4.80 pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo. 26

Se ne rabljeno moderno pohištvo palna, jedilna soba in kuhinja še v skladišču se radi pomanjkanja stanovanj prod. Ponudbe pod. Pomanjkanje prostora 966* na upravnistvo Slov. Naroda. 966

Trgovina mešanega blaga z vseim inventarjem in blagom, pripravna za vsakega trgovca na debelo in drobno v sredini mesta Maribora se radi boleznj takoj prod. Ponudbe pod. »Zasigurana bodočnost 899« na upravo Slov. Naroda. 899

Kupi se vozček za dvočka. Dovolje na uprav. Slov. Naroda. Dovolje pod. 978

Jščem v najem kako boljše gostilno ali kako manjšo trgovino. Tudi kurim, najraje kje na deželi. Ponudbe pod. »Božja gostilna« 981* na upr. Slov. Naroda. 981

Spalna soba v teški laški renesansi in nekaj drugega pohištva je naprodaj na Glinčah 37 ob Tržaški cesti. 982

Učiteljica prevzame pouk slovensčine in nemščine ter ostalih šolskih predmetov. Dopsi pod. »Pouk 953« na upravnistvo Slov. Naroda. 953

Kupi se stroj kakor tudi sodi za tvornico sodavice. Ponudbe s popisom inventarja ter naznako cene pod. Tvornica sodavice 928* na upravo Slov. Naroda. 928

Večja množina pocinkane pločevine po nizki cenl se prodaja pri I. Podboju Sv. Petra cesta 95. 973

Trgovina, gostilna in pekarna pri Celju na prodaj. hiša enonadstropna, 6 stan. sobe, salon, hiša za pocinkano, postopje, ledenica, keglj šče, 3/4 arala zemlje z živim in mitvim fundus, 6 sob pohištvo in vse blago za K 750.000. Posr. vsake vrste posestva. Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 3. 982

Edi Lampo Pavla Lampo roj. Dvočatek poročena mes:ca svečana 1921 Pragersko Poljskava

Stedilnik zelo lepo in hitro izdelan, primen za večjo gostino ali hotel, je ceno narodal. — V zalogi imam tudi vsakovrsne stedilnike lastnega izdelka, trnežne in tudi po solidnih cenah. Franc Kosmač, bljuvavničarski mojster, Ljubljana, Jeranova ul. 5. 976

Naprodaj Singerjev stroj za kranje (štopanje) perila. Posebno za restavratere in hotele potreben. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 980

Dva travnika v Trnovem se prodasta. Poizve se v pisarni dr. Ivan Tavčarja, Sodna ulca 2. 987

Prvovrstna pisarniška moč moška ali ženska, večša samostojne korespondence v slovenskem, nemškem, po možnosti tudi italijanskega jeziku, se sprejme za večje podjetje žita in deželnih pridelkov v Zagrebu. Ponudbe pod poštni predal 123 Ljubljana. 970

Posestvo na prodaj z novo hišo in skrim poslopiem, ob deželni cesti, 6 minut odrajenjo od farne cerkve se prostovoljno prodava vsled izselitve družine v Vasi občina Fara okraj Kočevje. Kupni pogoji se izvedejo pri g. M. haelu Jurkovič, trgovec v Krkovu občina Fara. 962

Krompirja nekaj vagonov nov na razlovo. Ponudbe s cenou pod. Vagoni 965* na upravo Slov. Naroda. 965

Brz posnecnega obvestila. Javljamo, da je umrla naša dobra soproga, mati, stara mati in tašča, gospa Amalija Rupar dne 9. sveč. zjutraj. Pogreb se bo vršil jutri, v četrtek popoldne ob 1/2 4 uri iz hiše žalosni Tržaška cesta 11, na pokopališče Vič. Ljubljana, 9. februarja 1921. Žalujoči ostali.

Proda se pohištvo za eno sobo. Ogle- dati dnevno od 11 — 12 ure dop. Mesini trg 19/1.

Stalnega potnika

za Jugoslavijo in korespondentno išče tvornica kravate Kribar, Slov. Gradec.

Tvrda Singer, šivalni stroji Boerne & Co. išče za podružnico v Ljubljani izvežbano prodalalno, katera bi bila zmožna tudi pisarniškega posla. Potrebna majhna kavčija. Ponudbe naj se pošiljajo na gornjo podružnico Ljubljana, Selenbergova ulica št. 3. 918

Posestvo se takoj proda. sestojede iz hiše, njiv, travnikov in gozdov in v to spadajočih gospodarskih poslojih v imeni 60 orav. Hiše so v sredini mesta in prikladne za vsako trgovsko in obrtno podjetje. Mesto je ob železniški progi. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 920

Prevzel sem zastorstvo prvostvornih tvornic: nudim elektrotehnični material, betonsko železo, različne železni material in motorje. Zahtevajte ponudbe **Giorgje Grujić** Beograd, Miletića ul. 15.

Proda se hiša

Poizve se Wolfova ulica 6. 916
Vrtarji! Vam ki ste mero- dajni za presajo dobrih semen, sporočamo, da so nam pravkar iz inozemstva dospela semena. Oddajemo jih z največ mogočo garancijo. Cenik pošljemo na zahtevo. Trgovina s semeni, **Sever & Komp.**, Ljubljana, Wolfova ul. 12. 787

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej mam v veliki zalogi; tudi lepe velourne klobuke. **Ernst Gerar, tovarnar v Stobi, pošta Domžale.** Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerno nizke, postrežba točna.

G. F. Jurásek glasovalec glasovitev in trovec z glasbilo Ljubljana, Wolfova ul. 12

Posestvo

Kupim na Kranjskem. Glavne zahteve v lepem zdravem kraju, ugoden dom; dobra gospodarska polonja. Zemljišča vsej nekoliko oravov, čim več tem bolje. Električna in vodovod posebno všeč. Ponudbe naj dobro opišejo ves objekt in navedo zadnjo ceno ter se pošljejo na uprav. Slov. Naroda pod „Posestvo“ 882. Diskretna strogo zadržana. 882

Stenotipistinja

prvovrstno moč večje italijanske sprejme takoj družba „Imprez“ v Ljubljani, Zrečkov trg 10. 933
Hiša z njivo, travnikom in vrtom ter s kompletno hišno opremo se proda. Stanovanje takoj. Ogleča se Spodnji Gameljnah št. 3. 887

Kompanija s kapitalom do K 10.000.000. Izjeto izjemno za eksploatacijo gozda iščem, eventualno prodam večjo parcelo za izsekavanje. Pismena vprašanja pod „Družba“ 34“ na uprav. Slov. Naroda. 934

Izumljeno strojeplisko, popolnoma zmožno slovenske in nemške strojepliske sprejme Jugoslovanska inženirska podjetje v Mariboru. 959

F. Pečenko galanterija in manufaktura. sedaj: Turjaški trg št. 1.

Izdelovalnica perila izdeluje o rama za naveste in na orolentno ter srtales za gospode po meri. — Priporoča se: **Albina Bogataj - Sitar,** Židovska ulica št. 1, II. nadst. 857

Rot učenka za trgovino išče mesta

14 letna, čvrsta, čedna deklica. Ponudbe pod „Mika 938“ na upravništvo Slov. Naroda. 938
Hiša dvonadstropna, z 3 stane- več let davka prosta, blizu tobačne tovarne, se ceno pr. da. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 939

Lepra jabolkar po K 6-5 in 7-50 za kg razpoliža od 30 kg dalje po povzetju J. Razboršek Smarino pri Ljubi. 850

Nadmlinarja sprejme valjni mlin. Neoženjeni mlinarji unajo redno. Nastov pove upravnistvo Slov. Naroda. 779

Klavirji na obroke in na posodo pisalni, harmoniji, violine in vse orode za godbo. Srtae na drobno in debelo. **Alfonz Breznik,** bivši učitelj Glasb. Matice Kongresar trg št. 15. pri nuški cerkvi) 8575

Prispjeli „Kontinental“

pisalni strojevi sa latinicom in cirilicom. Vrpece za sve pisace strojeve, karbonski papir i sav ostali pribor. Natter i drug, Zagreb. Tel. 9-27
Vlastita mehanicka radiona. Vlastita mehanicka radiona.

Stavbenik, stavbeni inženir ali arhitekt

verziran, izkušen stavbeni vodja, spreten v sestavi načrtov, proračunov in obračunov, jednat kalkulanti, popolnoma zmožen slov. jezika v govoru in pisavi, po možnosti slov. narodnosti, se sprejme takoj v staro, večje stavbeno podjetje. — Udeležba pri podjetju, četudi nima sam kapitala, ni izključena. — Ponudbe z življenjepisom in navedbo zahtev se prosijo pod „GRADITELJ“ na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 893

Vrlo važno za kučevalstnike i graditelje kuća! Blagajne za uzidati. Prštednja na prostoru, sigurnost vatri i provoli. — Blagajne u svim veličinama na skladištu. Asbestni ormari za knjige, blagajne sa putom. Opis na zahtjev budava **Notter I drug - Zagreb,** Telefon. 1-27
Ulica 25, I.

„Korana“ d. d.
za trgovino in industrijo, Zagreb, Jurističeva ulica 6, kupuje in prodaja **koruzo, fižol, oves** in vse drugo žito in mlinske proizvode. Vedno v pravi promptno blago za **pasivne kraje.**
Telefon 19-20 Brojavi: Korana
Podružnice: Gospić, Vrbovine, Pitomača.

Prvovrstna nemška tvornica za umetno usnje, usnjeno sukno (povoščeno platno) in kaliko išče za Jugoslovansko (izvzemši Staro Srbijo) zlasti za nekdanj avstro-ogrski del

zastopnika uvedenega pri zadevnih odjemalcih. Smoter imajo samo ponudbe z najboljšimi referencami. Ponudbe pod D. O. 238 na Rudolff 948 Mosse, Dresden.

Rudolf Pevec trgovec v Mozirju,
je otvoril svojo podružnico v Beški, Srem, v bližini Beograda in Novega Sada ter bo de v položaju najceneje in najkulantneje postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo, svinjami, vinom karlovaškim in banatskim, vse najceneje po dnevni ceni. Naročila naj se pošiljajo direktno na tvrdko Rudolf Pevec v Beški, Srem. Naslovi: Pevec, Beška, Srem. Nakupoval bodem direktno od kmetov ter bodem mogoji konkurirati z vsako drugo tvrdko. Čbenem se bodo tamkaj prodajale deske, les in drogi. Slovencem se bodo brezplačno dajale eventualne informacije. Za mnogobrojno naročilo se priporoča **Rudolf Pevec, prvot slovenska tvrdka v Sremu.**

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem pretužno vest, da je naš ljubljani oče, ded in praded, gospod **Janez Žargi** posestnik itd. dne 8. svečana t. l. previden s tolažili sv. vere v starosti 85 let mirno v Gospodu zaspal. Truplo blagega pokojnika se bo dne 10. t. m. ob pol 10. uri dop. po cerkvenem blagoslovu preneslo na pokopališče v Mengšu, kjer se bo položilo k večnemu počitku. Sv. maše zažidnice se bodo služile v farni cerkvi sv. Mihaela v Mengšu. Zg. Jarše, dne 8. svečana 1921. **Zalujoči ostali.**

Zahvala. Za mnogostransko izraženo sočutje o priliki nenadomestljive izgube, ki nas je zadela, za poklonjene vence in cvetje kakor tudi za mnogoštevilno čaščee spremstvo na pokojnikovi zadnji poti, izreka vsem svojo najpresrečnejšo zahvalo **globoko zalujoča redbina Mally.**

Zahvala. Za vse ob priliki nenadne smrti najine predobre mamice, gospe **Ane Tribuč roj. Röhslar** nama izraženo sočutje in tolažbo, zlasti za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti in obilo poklonjeno cvetje in vence izrekava vsem vsem svojo najiskrenejšo zahvalo. **Ljubljana-Vič, dne 8. februarja 1921. Josip in Anica Tribuč.**

Motor na sončni plin „Atra“ mada. crč. del. 32 H P off. kupljen l. 1918 kompl. na boljših montiran K 220.000
Motor na sončni plin firme Lanjan & Wolf kompl. 30 H P off. K 180.000
Lokomobil Schindlerovih (Verbandmaschinen) 25 H P z dvema cilindroma kompl. . . . . K 120.000
Motor na strovo olje (Wohanka & Co. Bnošci) 24 H P kompl. K 125.000
Stroji se v najboljšem stanju, ter se morajo takoj stariji v pogon. Rešim reflektantom priporočam, da se radi informacije pri meni zjeste. Letarna WAGA, Metlika.

Prva trgovska hiša v sredi Maribora z veliko trgovino in stanovanjem se takoj proda. Dopisi pod „Redna prilika“ na anončno ekspedicijo AL. MATELIC, Ljubljana.

Prvovrstna sveža slanina (šneh) po 44 — 46 kron za kg se dobi samo na Predovičevi, Smoljanovi in Krašovčevi stojnici v Solskem drevoredu.

Naročite takoj **Ljubljanski Zvon** letnik 1921. Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski leposlovni mesečnik. Novi letnik je bogato založen s celo vrsto povesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. — Izide v novi opremi. Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrtletna 45 K. Naročnina se pošilja na Upravnistvo „Ljubljanskega Zvona“, Ljubljana, Sodna ulica 6. 591

Baterije erima na debele in na drobno priporoča **IGN. VOZ,** Ljubljana, Sodna ulica 7.

Nogavice z znamko „ključ“ in brez nje pri Tvornici čarapa, Sarajevo Samo na veliko! Cenik zastoj. Par nogavic znamke „ključ“ traja kakor 4 pare drugih.

Zadružna banka v Mariboru
Podružnice: Maribor Novi Sad, Zagreb
Centrala: SPLIT.
Filijacije: Zadržna Banka, Beška Zadržna Stodionica, Trst.
Del. glavnica 50.000.000 K. se bavi z vsemi bančnimi in borznimi posli. Od fin. min. pooblaščen za nakup in prodajo deviz in valut, kakor tudi za izdajo uverenja. Sprejema denar na hranilne knjižice, tekoči in žiro račun pod najugodnejšimi pogoji.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice. **LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.** Delniška glavnica K 50.000.000. Rezervni zakladi K 45.000.000. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. **Prodaja srečke razredne loterije.** Telef. šte. 261 in 413. Brzovjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.